

කර්මය අභිබවා යන
මහේශාන්තරව

පොකුණුවිට, ශ්‍රී විනයාලංකාරාරාම වාසී,
පූජ්‍ය කුතුර්ථගේ සුදස්සි ස්වාමීන් වහන්සේ

ධර්ම දානය පිණිසයි

පිටුව: 2555 ක් වූ වප් මස
ක්‍රි:ව: 2011

**පුජ්‍ය කුකුල්පනේ සුදස්සී ස්වාමීන් වහන්සේගේ
වෙනත් ධර්ම ග්‍රන්ථ**

බුද්ධ පූජාවේ යථාර්ථය
සංඝික දනයක් දෙන විට
බුද්ධ ප්‍රතිමාව සහ බෞද්ධකම
ද්වේශය දුරු කරන්නේ කෙසේද(ධර්ම දේශනාවක් ඇසුරින්)
දනය පාරමිතාවක් වන්නට නම් (ධර්ම දේශනාවක් ඇසුරින්)
සිතේ සැබෑව (ධර්ම දේශනාවක් ඇසුරින්)
නොනිමෙන මරණයේ නොමියෙන අරුත් (ධර්ම දේශනාවක් ඇසුරින්)
නැණස වසන නිවරණ (ධර්ම දේශනාවක් ඇසුරින්)
දුනගෙන පිදිය යුතු කඩින විවරය (ධර්ම දේශනාවක් ඇසුරින්)
නිවනට මග සඳහා ස්ථූප (ධර්ම දේශනාවක් ඇසුරින්)
ආකල්ප සම්පත්තිය
තෙසැන්නෑ බුද්ධ ඤාණ I සහ II
අකුසල සමාපත්ති
ලොවුතුරු සුව සඳහා ඉවසීම

පරිගණක අභ්‍යර්ථ සංයෝජනය සහ පිටකවරය

 Maya ගැඹික්සි,
සාලිය ජයකොඩි,
1/43, සුදේවස් සිල්වා මාවත, හොරණ
දුර : 034-2264488, 071-8045230

මුද්‍රණය:
සිකුරු පොත් ප්‍රකාශකයෝ
144, වෙනිවැල්කොළ,
පොල්ගස්මිටි.
දුරකථන : 2704832, 071 4448398

මේ කුඩා ධර්ම ග්‍රන්ථය තුළින් පැහැදිලි කර දෙන්නට බලාපොරොත්තු වෙන්නේ කර්මය අභිබවා යන ආකාරය පිළිබඳව. බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා යම්කිසි කෙනෙක් මනසින් දුබල වෙනවා නම්, මනසින් හීන දීන වෙනවා නම් ඒ පුද්ගලයා යටකොට කර්ම වේගය ක්‍රියාත්මක වෙනවා. යම් පුද්ගලයෙක් මානසික වශයෙන් ශක්තිමත් වෙනවද බලවත් වෙනවද ඒ පුද්ගලයාට පුළුවන් කම තියනවා කර්මය අභිබවා යන්න. ඒ වගේම ඇතැම් කර්ම විපාක යටකොට ක්‍රියාත්මක වෙන්නට.

පුද්ගල ජීවිතයක් පිළිබඳව බලපාන සාධක පහක් ධර්මයේ දැක්වෙනවා. ඒවාට කියනවා නියාම ධර්ම කියලා. ඒ නියාම ධර්ම පහ අතරින් කම් නියාමය සහ චිත්ත නියාමය වඩා බලවත් වෙනවා. පුද්ගලයා පිළිබඳ ඕනෑම කරුණකදී මේ සාධක දෙක මුලටම ගැනෙනවා. නමුත් සාමාන්‍ය සමාජයේ බොහෝ දෙනා මේ අතරින් කම්යට වැඩි තැනක් දීලා කථා කරන බව ක්‍රියා කරන බව ඡේනවා. “මොනවා කරන්නද ඉතිං කරුම ගෙවන්න එපායැ” “මේ අපි ලබා උපන් හැටි තමයි” “දෛවය අපට වෙනස් කරන්න බෑනේ” “කරුම කරගෙන තියෙනව නම් විඳවන්න එපායැ” මෙවැනි ප්‍රකාශන කරන බොහෝ දෙනා හිතන්නේ කම්ය කියන්නේ කොහොමවත් වෙනස් කළ නොහැකි සාධකයක් කියලා. ඒක වැරදි මතයක්. අපට අවශ්‍ය නම් කම්ය වෙනස් කළ හැකියි. කරගෙන තියන කම්වල විපාකත් අඩුවැඩි කරගන්න හෝ යටපත් කරගන්න පුළුවන්. නමුත් එය රඳා පවතින්නේ චිත්ත නියාමය හසුරුවන ආකාරය මතයි.

චිත්තය සහ කමය එකම ධාවන පථයක එකට ද්‍රවන ක්‍රීඩකයෝ දෙන්නෙක් වගෙයි. දෙන්නාගෙන් දිනන්නෙ කවුද කියලා ඇහුවොත් අපට කියන්න වෙන්න "වැඩිපුර ජවය ඇති කෙනා දිනනවා" කියලයි. ඒ වගේ සිත සහ කමය යන දෙකෙන් දිනන්නෙ වඩා ජවය ඇති එකයි. කමයේ ජවය බලය වැඩි වෙලා සිතේ බලය අඩු වුණොත් සියල්ල යට කරගෙන කමය ක්‍රියාත්මක වෙනවා. නමුත් කර්මයේ බලයට වඩා සිතේ බලය වැඩි කරන්න පුළුවන් නම් කමය අහිබවා සිතට ක්‍රියාත්මක වෙන්න පුළුවන්. ඒ චිත්ත බලය නිසාම ඇතැම් කම් විපාක අඩු වැඩි කර ගන්න හෝ යටපත් කරන්න පුළුවන්. මේ පිලිබඳව බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන ලද වටිනා සූත්‍ර ධර්මයක් අංගුත්තර නිකායේ තික නිපාතයේ සදහන් වෙනවා "ලෝණ ඵල සූත්‍රය" නමින්.

දුබලයා තැලෙනවා

"ලෝණ ඵල" කියලා කියන්නේ ලුණු පුපුර. ලුණු පුපුරයි කියන්නේ කුඩාම කුඩා ලුණු කැටයක්. බුදුරජාණන් වහන්සේ කුඩා ලුණු කැටයක් උපමා කරගෙන කරන ලද දේශනාවක් නිසා මේ සූත්‍ර දේශනාව ලෝණ ඵල සූත්‍රය නමින් හැඳින්වෙනවා. තථාගතයන් වහන්සේ මෙහිදී දක්වනවා "මහණෙනි, යම්කිසි පුද්ගලයෙක් ඉතාම කුඩා අකුසල කර්මයක් කරගෙන තියනවා. ඒ තැනැත්තාට ඒ කුඩාම කුඩා අකුසල කර්මයෙහි විපාකය මහා බරපතල ආකාරයෙන් තමන්ගේ ජීවිතය යටකොට, තමන්ගේ ආත්ම භාවය යටකොට ක්‍රියාත්මක වෙනවා. එහි විපාක වශයෙන් ඒ තැනැත්තා නිරයට පැමිණිලා බොහෝ දුක් විඳිනවා."

තවත් යම්කිසි කෙනෙක් එපමණ ම ඉතා කුඩා අකුසල කර්මයක් සිද්ද කරගෙන තියනවා. නමුත් ඒ තැනැත්තාට එබඳු මහා විපාකයක් ඇති කරන්නේ නැහැ. දිට්ඨධම්ම වේදනීය වශයෙන්; ඒ කියන්නේ මෙලොවදීම සුළු විපාකයක් මතු කරනවා විනා මතු භවයෙහි නැවත විපාක ඇති කරන්නට සමත් වෙන්නේ නැ. එහෙම නම් ඉන් එහා විපාකයක් පිලිබඳව කියනුම කවරේද?" කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ සිහිපත් කරනවා.

එතකොට එක හා සමාන අකුසල කර්මයක් ඇතැම් කෙනෙකුට නිරයෙහි ඉපදිලා මහා දුක් විපාක ගෙන දෙන්නට සමත් වෙනවා. නමුත් තවත් කෙනෙකුත්ට ඉතා සුළු විපාකයක් ඇති කරලා එය යටපත් වෙලා අහෝසි වෙලා යනවා. කුමක්ද ඒකට හේතුව? ඒ ඒ පුද්ගලයාගේ අල්පේශාකාශ මහේශාකාශ භාවයයි ඒ සඳහා බලපාන ප්‍රධාන සාධකය.

යම්කිසි කෙනෙක් අල්පේශාකාශ නම් ඒ පුද්ගලයා ඉතා කුඩා අකුසල කර්මයක් කරගත්තා වුණත් එය මහා විපාක ඇති කරලා මහා දුක් ඇති කරන්නට සමත් වෙනවා. යම්කිසි කෙනෙක් මහේශාකාශ නම් ඒ තැනැත්තා එබඳුම යම් අකුසල කර්මයක් සිද්ධ කරගෙන තිබුණත් එය දිට්ඨධම්ම වේදනීය වශයෙන් ඉතා කුඩා විපාකයක් ඇති කරලා අහෝසි වෙලා යනවා විනා මතු භවයේ මහා විපාකයක් ඇති කර දෙන්නට සමත් වෙන්නේ නෑ.

චතුර බහින්නෙ මිටි තැනින්

මෙහෙම කියනකොට කෙනෙකුට හිතෙන්න පුළුවන් "අපි මෙපමණ කාලයක් හිතාගෙන හිටියේ අනිත් මොනවා නැතත් කර්මයවත් හැම දෙනාටම සාධාරණව විපාක දෙනවයි කියලා. දැන් බැලුවහම කර්මයත් ලොකු ලොකු මිනිස්සුන්ට එක විදිහකට, පොඩි පොඩි මිනිස්සුන්ට තව විදිහකට ද විපාක දෙන්නේ" කියලා හිතෙන්න පුළුවන්. සාමාන්‍ය සමාජයේ කතාවක් තියනවා "මිටි තැනින් තමයි චතුර බහින්නේ" කියලා. මොනවා කරන්නද ඉතින් හැමදෙයක්ම අපේ කර පිටින්ම තමයි යන්නේ කියලා බොහෝම දුක්මුසු ස්වභාවයෙන් කියන ආකාරය විටින් විට අපට ඇහෙනවා. එහෙම කියන්නේ කුමක් නිසාද? මිටි තැනින් චතුර බහින එක අසාධාරණයි වගේ හැඟීමකින් තමයි ඒ අය එහෙම කතා කරන්නේ. අපි එය සාධාරණයි කියලා හිතුවත් අසාධාරණයි කියලා හිතුවත් මේ ලෝකය තුළ විශ්ව ධර්මතාවයන් ක්‍රියාත්මක වෙන රටාව වෙනස් වෙන්නේ නෑහැ.

අපි මේ ලෝකය තුළ ජීවත් වෙද්දී දුක් අඩු කරගෙන සැප වැඩි කරගෙන ජීවත් වෙන්න නම්, මම කැමති හැටියට

මම අකැමති හැටියට ලෝකය විනිශ්චය කරනවා වෙනුවට මේ විශ්ව ධර්මතාවයන්හි පොදු සිද්ධාන්තය කුමක්ද, ඒ පොදු විශ්ව ධර්මතාවයන් ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ කොහොමද කියලා වටහා ගෙන ක්‍රියා කිරීමයි වඩා අවශ්‍ය වෙන්නේ. ඒ නිසා යම්කිසි කෙනෙක් ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තියෙහි ගැඹුරට යාමට නම්, ලෝක ධර්මතාවයන් අභිබවා යාමට නම් මේ විශ්ව ධර්මයේ ක්‍රියා කාරිත්වය මැනවින් අවබෝධ කර ගැනීම අවශ්‍යයි. ඒ නිසා මිටි තැනින් වතුර බැසීමට අකමැති වීම නෙමෙයි කළ යුත්තේ, මිටි තැනින් වතුර බහින මේ ධර්මතාවය කුමක්ද, ඇයි ද මිටි තැනින් වතුර බහින්නේ කියලා හඳුනා ගැනීමයි.

බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ සූත්‍රයේදී දක්වන්නේ අල්පේශාකාය පුද්ගලයාට, මනසින් හීන දීන පුද්ගලයාට කර්ම විපාකය බරපතල ආකාරයෙන් විපාක දෙනවා. නිරයෙහි උපද්දවලා මහා දුක් විපාක ඇති කර දෙන්නට සමත් වෙනවා. නමුත් මනසින් ශක්තිමත් වූ මහේශාකාය පුද්ගලයාට එබඳු මහා විපාකයක් ඇති කර දෙන්නට සමත් වෙන්නේ නෑ.

මෙහිදී අවධාරණය කරන ප්‍රධාන කාරණය තමයි මිටි තැනින් වතුර බහිනවා නම් කුමටද මිටි වෙන්නේ? අල්පේශාකාය පුද්ගලයා මැඩගෙන කර්ම විපාකය මහා දුක් ඇති කරනවා නම් තමන් කුමටද අල්පේශාකාය වෙන්නේ? මහේශාකාය වෙන්නට ශක්තිමත් වෙන්නට නැගී සිටින්නට ඕනෑම කෙනෙකුන්ට පුළුවන්. එසේ නැගී සිටින්නට පුහුණු කළයුතු ධර්මතා මොනවද කියන බවත් මේ ලෝණ ඵල සූත්‍රයේදී තර්කනයන් වහන්සේ දක්වනවා.

ලුණු පුපුර

මේ කාරණය පැහැදිලි කරන්නට, වඩා තහවුරු කරන්නට තර්කනයන් වහන්සේ කුඩාම කුඩා ලුණු කැටයක් උපමාවට ගන්නවා. ඒ නිසයි මේ සූත්‍ර දේශනාව ලෝණ ඵල සූත්‍රය නමින් දැක්වෙන්නේ. තර්කනයන් වහන්සේ හික්කුන් වහන්සේලාගෙන් විමසනවා "මහණෙනි, ඉතාම කුඩා ලුණු පුපුරක් එහෙම තැන්නම්

පුංචිම පුංචි ලුණු කැටයක් අරගෙන බදුනක ඇති කුඩා ජල බිඳකට අර ලුණු කැටය දමනවා. මහණෙනි, ටික වේලාවකින් කුමක් සිදුවේද?” හිඤ්ඤන් වහන්සේලා පිළිතුරු දෙනවා “ස්වාමීනී ලුණු කැටය දිය වෙලා යනවා.” “මහණෙනි, ඒ ජලයට කුමක් වේද?” “ස්වාමීනී බුදුරජාණන් වහන්ස, ඒ ජලය ස්වල්පය ලුණු රස බවට පත් වෙනවා. ඊලඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ විමසනවා “මහණෙනි, යම්කිසි කෙනෙක් ඒ ප්‍රමාණයේම කුඩා ලුණු කැටයක් අරගෙන ගිහින් ගඟට දානවා. ටික වේලාවක් යන කොට ලුණු කැටය දිය වෙලා යනවා. මහණෙනි, ගංගා ජලය ලුණු රස බවට පත් වෙනවාද නැද්ද?” “ස්වාමීනී බුදුරජාණන් වහන්ස, ගං දිය එබඳු කුඩා ලුණු කැටයකින් ලුණු රස බවට පමුණුවන්නට පුළුවන් කමක් නැ.”

ඊලඟට බුදුරජාණන් වහන්සේ විමසනවා “මහණෙනි, එක හා සමාන ලුණු කැට වලින් එකක් ජල බඳුනෙහි තිබුන ස්වල්ප ජලය ලුණු රස බවට පමුණුවන්නට, ඒ ජලයේ ප්‍රකෘති ස්වභාවය විකෘති කරලා විපරිත කරන්නට සමත් වුනා. නමුත් එබඳුම ලුණු කැටයක් ගඟට දැමූ විට ඒ ගං දිය විපරිත කරන්නට විකෘති කරන්නට ඒ ලුණු කැටය සමත් වුනේ නැ. “මහණෙනි, කුමක් නිසාද? එක හා සමාන ලුණු කැට දෙකක් දෙයාකාර අවස්ථාවකදී දෙයාකාර ප්‍රතිඵලයක් ඇති කළේ? බඳුනේ තිබුන ස්වල්ප ජලය ලුණු රස බවට පැමිණෙන්නටත් ගංදිය ලුණු රස නොවෙන්නටත් හේතුව කුමක්ද?” හිඤ්ඤන් වහන්සේලා පිළිතුරු දෙනවා “ස්වාමීනී බුදුරජාණන් වහන්ස, බඳුනෙහි තිබුන ජලය ඉතා ස්වල්පයයි. ජලය ස්වල්පය නිසා, අල්පේශාකාශ භාවය නිසා තමන්ගේ තත්වය රැක ගන්නට බැරිවුනා. බාහිරින් පැමිණුන ඉතා කුඩා බාධකයෙන් තමන් විපරිත වෙලා විකෘති වෙලා තමන්ගේ තත්වය විනාශ කර ගත්තා. නමුත් ස්වාමීනී බුදුරජාණන් වහන්ස, ගංගාවෙහි ජල කඳු සුවිශාලයි. එය මහේශාකාශයයි. ඒ නිසා ස්වාමීනී ඒ ගං දියට එබඳු ලුණු කැටයක් තබා ඊට වඩා මහත් වූ ලුණු කඳක් දැමීමත් ඒ ගංගා ජලය සහමුලින්ම ලුණු රස බවට පමුණුවන්නට කෙනෙක් සමත් වන්නේ නැ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා "මහණෙනි, අන්ත ඒ වගේ තමයි අල්පේශාකා පුද්ගලයා, ගුණයෙන් හීන මානසික ශක්තියෙන් හීන දීන වූ පුද්ගලයා තමන් සතු ඉතා කුඩා අකුසල කර්මයෙහිත් මහා දුක් ඇති කර ගෙන සසර ගමනේ අප්‍රමාණ දුක් පීඩා වලට භාජනය වෙනවා. නමුත් යම්කිසි කෙනෙක් මනසින් ශක්තිමත් නම් මහේශාකා නම් ගුණ නුවණින් පිරිපුන් නම්, යම් හේතුවක් නිසා එබඳු පුද්ගලයා අතින් අකුසල කර්මයක් සිදු වෙලා තිබුනත්, එය දිට්ඨධම්ම වේදනීය වශයෙන් සුළු විපාකයක් ඇති කරනවා විනා මහා විපාකයක් ඇති කරලා ඒ තැනැත්තා යට කොට ක්‍රියාත්මක වෙන්නට සමත් වෙන්නේ නෑ. එහෙමනම් අල්පේශාකා පුද්ගලයා යටකොට කර්ම ශක්තිය ක්‍රියාත්මක වෙනවා. මහේශාකා පුද්ගලයා තමන්ගේ මානසික ශක්තිය තුළින් කර්ම වේගය යටකොට ක්‍රියාත්මක වෙනවා.

අල්පේශාකා/ මහේ ශාකා

මේ අල්පේශාකා මහේශාකා කියන වචන දෙක ඇහෙන කොට කෙනෙකුට හිතෙන්නට පුළුවන් භෞතික වශයෙන් ඇතිවෙන යම් තත්වයක් පිළිබඳව. නමුත් යම්කිසි කෙනෙක් ධනයෙන් බලයෙන් හැකියාවන්ගෙන් දැන උගත් කම් වලින් නිලතල වලින් පිරිස් බලයෙන් ඇති කර ගන්නා මහේශාකා බව පිළිබඳව නෙමෙයි මේ සූත්‍රයේදී විග්‍රහ කෙරෙන්නේ. ඒ කියන කාරණා යම්කිසි මහේශාකා බවක් ඇතිවෙන්නට කරුණු වෙනවා. සසරේ කරන ලද පුණ්‍ය විපාකයක් වශයෙන් කෙනෙකුට එබඳු බාහිර මහේශාකා බවක් ඇතිවෙන්නට පුළුවන්. නමුත් ඒ බාහිරින් ඇති වෙන්නාවූ මහේශාකා බව පමණක් කර්ම වේගය අහිබවා යන්නට ප්‍රමාණවත් වෙන්නේ නෑ. ඒ නිසා තමයි ජන වහරේ තියෙන්නේ "රජකම් කළත් කළකම් පලදෙනවයි" කියලා. රජකම් කරනවා කියලා කියන්නේ භෞතික වශයෙන් ලැබිය යුතු, බාහිර වශයෙන් ලැබිය යුතු මහේශාකා භාවයෙන් පිරිපුන් පුද්ගලයෙක්. නමුත් ඒ භෞතික මහේශාකා භාවය තිබුනා වුනත් ඒ පුද්ගලයාට කරන ලද කර්මයන්ගෙන් ගැලවෙන්නට පුළුවන් කමක් නෑ මානසික මහේශාකා බව නැතිනම්.

ඒ නිසා මේ සූත්‍රයේදී පැහැදිලි කරන්නේ ආධ්‍යාත්මික වශයෙන්, මානසික වශයෙන් යම්කිසි කෙනෙක් මහේශාකාශ භාවය පුරුදු පුහුණු කර ගන්නවා නම් ඒ තැනැත්තාට කළ කම් අභිබවා යන්නට පුළුවන්. කර්ම ශක්තිය ලෙහා දමන්නට පුළුවන්. එතකොට කෙනෙකුට හිතෙන්න පුළුවන්; එහෙනම් මුගලන් භාමුදුරුවෝ සෘධිමතුන් අතර අගතැන්පත් වන තරමට මනස දියුණු කරලත්, බුදු භාමුදුරුවෝ සම්මා සම්බුද්ධත්වය තෙක් මනස දියුණු කරලත් උන්වහන්සේලාට අකුශල කම් විපාක දුන්නෙ කොහොමද කියලා. අර්භත්වයට පත් වෙනවා කියන්නේ අවිද්‍යාවත්, ඇලීම හා ගැටීමත් සම්පූර්ණයෙන් ප්‍රභාණය කිරීමයි. එබඳු කෙනෙකුට කුශල කමිය පමණක් මට විපාක දෙන්න ඕන අකුශල කමිය විපාක නොදී වලක්වා ගන්න ඕන කියන අවශ්‍යතාවයක් මතු වෙන්නෙ නැහැ. කුශලකම් විපාක දුන්නත් අකුශල කම් විපාක දුන්නත්, ඒ දෙකම විපාක නොදුන්නත් උන්වහන්සේලාට ගැටළුවක් නැහැ. ඒ පිළිබඳව සියළු අපේක්ෂා අතහැරලා සිටින නිසා හේතු මතුවන මතුවන ආකාරයට එලය මතුවෙන්න ඉඩහැරලා තිහඬ වෙනවා.

නමුත් ලෞකික ජීවිත ගත කරන අයට දුක් අඩුකරගෙන සැප වැඩි කරගෙන ජීවත් වීමටත්, කමිය අභිබවා කම්කෂයකර ඤාණය ලබමින් අර්භත්වයට පැමිණීමටත්, කමිය හා කම් විපාකය හසුරුවා ගැනීමේ හැකියාව තිබිය යුතුයි. එසේ කමිය හසුරුවන්න හෝ අභිබවා යන්න අවශ්‍ය මහේශාකාශ බව ගොඩ නගා ගැනීම පිළිබඳවයි මේ ලෝණ එල සූත්‍රයේදී පැහැදිලි කරන්නෙ. එහෙම නම් අපට මෙහිදී විශේෂයෙන් වැදගත් වන්නේ, "කොහොමද කෙනෙක් මහේශාකාශ වෙන්නේ?" කියන කරුණ පිළිබඳව අවධානය යොමු කිරීමයි. මේ සූත්‍රයේදී තථාගතයන් වහන්සේ දක්වනවා එසේ මහේශාකාශ වෙන්නට සාධක වන කරුණු හතරක්. ඒ කරුණු හතර මැනවින් පුරුදු පුහුණු කිරීමෙන් පුද්ගලයෙකුට මහේශාකාශ වෙන්න පුළුවන්.

මහේශාකාශ වීමට

මහේශාකාශ වීම සඳහා තථාගතයන් වහන්සේ දක්වන කරුණු හතර තමයි

- 1. කාය භාවනාව
- 2. ශීල භාවනාව
- 3. චිත්ත භාවනාව හා
- 4. පඤ්ඤා භාවනාව.

භාවනාවයි කියනකොටම බොහෝ දෙනාට සිහිපත් වෙන්නේ වාඩිවෙලා ඉදගෙන කකුල් දෙක නමාගෙන අත්දෙක නමාගෙන කොන්ද කෙලින් තියාගෙන නොපෙල්වී කරන කටයුත්තක් පිළිබඳව. නමුත් ඒක එක්තරා ඉරියව්වක් පමණයි. භාවනාව කියන එක ඒ ඉරියව්වෙන් කරන්නත් පුළුවන්. වෙනත් ඉරියව්වකින් අවශ්‍ය නම් කරන්නත් පුළුවන්. නමුත් අපි ප්‍රධාන වශයෙන් හඳුනා ගන්නට ඕන ඉරියව්ව කුමක් වුනත් භාවනාව කියලා කියන්නේ කුමක්ද? භාවනාව කියන්නේ වැඩිමයි. යම්කිසි පුද්ගලයෙකුගේ සිත ගත වඩන්නට පුළුවන් නම් එය හඳුන්වනවා භාවනාවයි කියලා. අපි සමථ භාවනා විදර්ශනා භාවනා ආදී නොයෙක් ආකාර භාවනා ප්‍රභේදයන් ඉගෙන ගෙන තියනවා. බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ලෝණ ඵල සූත්‍රයේදී සතර ආකාර භාවනාවක් පිළිබඳව පැහැදිලි කරනවා.

පළවෙනි භාවනාව තමයි කාය භාවනාව. දෙවෙනි භාවනාව ශීල භාවනාව. තුන්වෙනි භාවනාව චිත්ත භාවනාව. හතරවෙනි භාවනාව පඤ්ඤා භාවනාව. මේ සතර ආකාර භාවනාවන් මැනවින් පුහුණු කරනවා නම් නැවත නැවත පුහුණු කරනවා නම් ඒ තැනැත්තා මහේශාකාශ පුද්ගලයෙක් වෙනවා. කර්මය අහිබවා යා හැකි, කර්ම විපාක මැඩපැවැත්විය හැකි පුද්ගලයෙක් බවට පත් වෙනවා. නමුත් යම්කිසි කෙනෙක් කාය භාවනාවෙන් හීන වෙනවා නම්, ශීල භාවනාවෙන් හීන වෙනවා නම් පිරිහෙනවා නම්, ඒ වගේම චිත්ත භාවනාවෙන් පිරිහෙනවා නම්, පඤ්ඤා භාවනාවෙන් පිරිහෙනවා නම් ඒ තැනැත්තා මානසික වශයෙන් අබල දුබල හීන දීන පුද්ගලයෙක් බවට පත් වෙනවා. ඒ තැනැත්තා යටකොට කර්ම වේගය ක්‍රියාත්මක වෙනවා. ඉතා සුළු කර්මය පවා මහා විපාකයක් ඇති කරනවා. හරියට අර කුඩා ජල බිඳ පුංචි ලුණු කැටයකින් විකෘති කරලා ලුණු රස බවට පත් කලා සේ. ඒ ජලයෙහි තිබුණු මිහිරි බව රැක ගන්නට ඒ ජලය සමත් වුනේ නෑ. කුඩා බාධකයෙන් වුනත්, කුඩා බලපෑමකින්

වුනත් විකෘති වුනේ කුමක් නිසාද? තමන් අල්පේශාකාශ නිසයි. අන්න ඒ වගේ යම්කිසි පුද්ගලයෙක් අල්පේශාකාශ වෙනවා නම් ඒ තැනැත්තා බාහිරින් පැමිණෙන සුළු බාධකයකින් පවා විකෘති වෙනවා. තමන් සතු කුඩා අකුසල කර්ම විපාකයෙන් පවා මහා දුක්ඛ විපාකයක් ඒ තැනැත්තාට හිමි වෙනවා.

අවශ්‍ය නම් කෙනෙකුට මේ දුබල තත්වයෙන් නැගී සිටින්නට පුළුවන්. ඒ සඳහා පුහුණු කළයුතු කරුණු හතර තමයි බුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ලෝණඵල සූත්‍රයේදී දක්වන්නේ. එහි පළමුවැන්න කාය භාවනාවයි. කාය භාවනාවයි කියන්නේ කය වඩවනවා. කය පුහුණු කරනවා. කය වඩවනවා කියලා කියන්නේ කැම කාලා විටමින් වර්ග පානය කරලා නොයෙක් අභ්‍යාස කරලා අයෝමය පුරුෂයන් වගේ තමන්ගේ කය වඩවා ගන්නවා කියන එක නෙමෙයි. ඒ අය කරන්නේ ශරීර මාංශය වඩවන එකයි. බුදුරජාණන් වහන්සේ මෙහි දක්වන්නේ කාය භාවනාව හැටියට සුදුසු තැන සුදුසු ආකාරයෙන් කය සංවර කරගන්නට පුහුණු වීමයි. සුදුසු තැන සුදුසු ආකාරයෙන් කය හසුරුවා ගන්නට යම් කෙනෙකුට පුළුවන් නම් ඒ තැනැත්තා කාය භාවනාවෙන් යුක්තයි කියලා කියන්නට පුළුවන්.

කයේ සංවරය

අපි සිතමු පැයක් පමණ වේලා වාඩි වෙලා ධර්මශ්‍රවණය කරන කොට එහාට මෙහාට ඇඹරෙන්නේ නැතුව නළියන්නේ නැතුව කෙදිරි ගාන්නේ නැතුව නිස්කලංකව පූර්ණ අවධානය ධර්මශ්‍රවණයට යොමු කරගෙන කය එක් ආකාරයකින් පවත්වා ගන්නට අපි කය පුහුණු කරලා තියනවා නම්, එපමණකට ඒ තැනැත්තා කාය භාවනාවෙන් යුක්තයි කියලා කියන්නට පුළුවන්. යම්කිසි යහපත් කටයුත්තක් සඳහා අපට සෑහෙන වෙලාවක් හිටගෙන ඉන්න වුනොත් අපට පුළුවන්ද විපරීත නොවී කය ඒ ඉරියව්වෙන් පවත්වා ගන්නට. යම් අත්‍යාවශ්‍ය යහපත් කටයුත්තක් සඳහා සෑහෙන දුරක් අපට පයින් යන්නට වුනොත් අපට පුළුවන්ද කය ඒ ආකාරයෙන් හසුරුවා ගන්නට. මෙසේ සුදුසු තැන සුදුසු

ආකාරයෙන් කය හසුරුවා ගන්නට පුළුවන් හැකියාව කාය භාවනාවයි කියලා සඳහන් කරනවා. මේ අපි සඳහන් කළේ එහි ප්‍රාථමික අවස්ථාවයි.

තවත් ගැඹුරට යනකොට ආවේග හමුවේදී පුද්ගලයාට කය සංසුන් කර ගන්න සංවර කර ගන්නට පුළුවන් හැකියාව කාය භාවනාවයි. ඒ කියන්නේ පුද්ගලයාට විටින් විට නොයෙකුත් මනෝ ආවේගයන් මතු වෙනවා. ද්වේශය ක්‍රෝධය ඒ වගේම පසු තැවීම ශෝකය රාගය වැනි ආවේගකාරී මනෝභාවයන් නිසා කය විකෘති වෙනවා. එබඳු අවස්ථාවන් හිදී පුද්ගලයා සමත් වෙනවා නම් තමන්ගේ කය නිසි ආකාරයෙන් සංවර කර ගන්න, ඒ තැනැත්තා කාය භාවනාවෙන් යුක්තයි කියලා හඳුනා ගන්නට පුළුවන්.

සාමාන්‍යයෙන් තමන්ගේ කටයුතු කරගන්නවත් ශක්තිය නැති පුද්ගලයෙක් වුණත් තරහ මතු වුණාම, ආවේග මතු වුණාම දෙනුත් දෙනෙකුටවත් අල්ලා නවත්වන්නට බැරි තරම් මහා ශක්තියක් ඇතුව ක්‍රියාත්මක වෙන හැටි සමහර විට අපට පේනවා. ඒ කුමක් නිසාද? අර මනස තුලින් ඇති කරන්නාවූ ආවේගකාරී ස්වභාවයෙන් කය විකෘති කරනවා. මාංශ පේශී තද කරනවා. ලේ ගමන විකෘති කරනවා. ආශ්වාස ප්‍රාශ්වාසය විකෘති කරනවා. මේ සියල්ලක්ම නිසා ශරීරයේ යම්කිසි දරදඬු දඩබ්බර ස්වභාවයක් ඇති වෙනවා. මේ ස්වභාවය ඒ පුද්ගලයාට පාලනය කර ගන්නට බැරි වුනොත් බොහෝ අකුසල කර්ම කර ගන්නට හේතුවක් වෙනවා. අන් අය සමග දබර ඇති කර ගන්නට, ගැටුම් ඇති කර ගන්නට ඒ වගේම සත්ව ඝාතනයට පෙළඹෙන්නට කෝලාහල කර ගන්නට, ඒ කය සංවර කර ගන්නට බැරි වීම හේතුවක් වෙනවා. ඒ නිසාම සමාජයෙන් අපවාද විඳින්නට හිරේ යන්නට ඒ වගේම අන් අයගෙන් ගුටි කන්නට අන් අයගෙන් මැරුම් කන්නට ඒ තැනැත්තා පසුබිම සකසා ගන්නවා. අකාලයේ මැරෙන්නට හේතුවෙන ඉතා කුඩා අකුසල කර්මයක් ඒ තැනැත්තා සතුව තිබුනා නම් එය සැනෙකින් මතුවෙලා ජීවිතය විනාශ කරන්නට තරම් මහා විපාකයක් ඇති කරනවා. අර තමන්ගේ

කය සංවර කර ගන්නට බැරිව, දඩබ්බර කය නිසා අන් අය සමග ආරවුල් ඇති කර ගන්නට යාම නිසා කාගේ හරි වෙඩි පහරකට පිහිය ඇණුමකට වස විසකට ලක්වෙලා ඒ තැනැත්තා ජීවිතක්ෂයට පත්වෙමින් තමන්ගේ සසර කර ගන්නා ලද ඉතා සුළු කර්මය පවා සැනෙකින් විපාක දෙන්නට මගක් හදා ගන්නවා. ඇයි එහෙම වුනේ? කය සුදුසු විදිහට අවශ්‍ය තැන සංවර කර ගන්නට පුහුණු නොකළ නිසා.

ඒ විතරක් නෙමෙයි යම්කිසි කෙනෙක් කය සංවර කර ගන්නට පුහුණු නොකළොත්, වෛද්‍යවරු විශේෂයෙන් පැහැදිලි කරනවා නිතර නිතර අවේග බහුල වෙනකොට ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසය විකෘති වෙනවා. ලේ ගමනාගමනය විකෘති වෙනවා. මාංශ පේශී විකෘති වෙනවා. ඒ වගේම ශරීර අභ්‍යන්තරයේ ගලන හෝමෝන එන්සයිම වර්ග විකෘති ආකාරයෙන් නිශ්පාදනය වෙන්නට පටන් ගන්නවා. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් හැටියට පුද්ගලයා කලක් යඳ්දි බොහෝ බරපතල රෝග පීඩා වලට ලක් වෙනවා. හෘද රෝග, අධි රුධිර පීඩනය ඒ වගේම ශරීරයේ නොයෙක් තැන මේද තැන්පත් වීම, හන්දි ඉදිමීම, දියවැඩියාව. මේ ආදී බොහෝ රෝග හට ගන්නට ප්‍රධාන කාරණයක් හැටියට වෛද්‍යවරු හඳුනා ගෙන තියනවා ආවේග බහුල වීම.

එහෙමනම් රෝගී වෙන්නට හේතුවෙන ඉතා කුඩා අකුසල කර්මයක් ඒ තැනැත්තා සතුව තිබුණත් එය ප්‍රබල ආකාරයෙන් මතු වෙලා හෘද රෝගයකින් ජීවිතය විනාශ කරන්නට, එහෙම නැත්නම් ස්නායු විකෘති වෙලා අංශයක්ම පන නැතිව ජීවිතය අවසාන භාගයේ ඔත්පලව පීඩා විදින්නට, මේ විදිහට මුළු ජීවිත කාලයම රෝග පීඩා වලට ලක් වෙලා විඳවන්නට හෝ අකාලයේ ජීවිතය අහෝසි වෙන්නට තරම් මහා විපාකයක් ඇති කරන්නට සමත් වෙනවා තමන්ගේ කය සංවර කර ගන්නට පුරුදු පුහුණු නොවීම.

ඒ වගේම රාගය ශෝකය හීතිය වැනි මනෝ භාවයන් තුළින් පුද්ගල ශරීරය විකෘති වෙනවා. ගිහියෙක් හැටියට

රාගය යම් යම් අවස්ථාවල පැවැත්විය යුතුයි. හැම අවස්ථාවකම නොවෙයි. පැවිද්දෙක් හැටියට ගත්තොත් ඒ පැවිද්දාට හැම විටම රාගය පාලනය කර ගන්නට වෙනවා. රාගයෙන් ගත විකෘති වීම සමනය කර ගන්නට වෙනවා. ගිහියෙක් නම් ඒ ගිහියාට සුදුසු තැන රාගය පවත්වන්නටත් නුසුදුසු තැන රාගයෙන් ඇතිවන විකෘතිය සමනය කරගෙන කය සංවර කර ගන්නටත් පුරුදු පුහුණු වෙන්නට ඕන. මැනවින් කය පුහුණු කිරීමයි කියන්නේ සුදුසු තැන ක්‍රියාත්මක වෙන්නටත් නුසුදුසු තැන නිශ්ක්‍රිය කරලා සමනය කරන්නටත් පුහුණු වීමයි. එබඳු තැනැත්තා මැනවින් කාය භාවනාව ප්‍රගුණ කළ කෙනෙක් කියලා කියන්නට පුළුවන්. එහෙම නොහැකි වුනොත් ඒ තුළින් ඉතා කුඩා අකුශල කර්ම වලට පවා මහා විපාක ඇති කිරීමට පසුබිම සැකසෙනවා. මෙලොව පරලොව විනාශ වෙනවා. රාගය නිසා ඇතිවන කායික විකෘතිය පුද්ගලයාට සමනය කරගන්නට නොහැකි වුනොත් ඒ තැනැත්තා විකෘති කාමයට පෙළඹෙන්න පුළුවන්. කාම මිථ්‍යාවාරයට පෙළඹෙන්න පුළුවන්. නොයෙකුත් කාම අපරාධයන්ට පෙළඹෙන්න පුළුවන්. කුමක් නිසාද? රාගයෙන් ඇතිවන කායික විකෘතිය සමනය කරගන්නට ඒ තැනැත්තා සමත් නොවන නිසා. ඒ තුළින් සමාජ අපවාදයට ලක් වෙන්නට, සමාජ රෝග වැළඳෙන්නට, ඒ වගේම නොයෙක් ආකාරයෙන් දුක් විඳින්නට රෝගීව ඔත්පළ වෙන්නට අකාලයේ දිවි නැසෙන්නට බොහෝ අකුශල කර්ම කර ගෙන අපා ගත වෙන්නට ඒ තැනැත්තාට මග සැලසෙන්නේ කාය සංවරය පුහුණු කරලා නැති කම නිසයි.

ආනාපානසතිය උදව් වෙනවා

ඒ නිසා ආවේග හමුවේදී තමන්ගේ කය සංවර කර ගන්නට පාලනය කර ගන්නට පුරුදු පුහුණු කරනවා නම් එය කාය භාවනාවයි. මෙය පුහුණු කරන්නට ආවේග ඇතිවන අවස්ථාවන්හිදී ඒ පිළිබඳව සිහි කල්පනාවෙන් කය සිත සංවර කිරීමක් අවශ්‍ය වෙනවා. ඒ වගේම කෙනෙකුට ආනාපාන සති භාවනාව උපකාර

කර ගන්නටත් පුළුවන්. ආනාපානය හෙවත් ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසය කය ක්‍රියාත්මක වීමේ මූල ශක්තිය හැටියටයි දක්වන්නේ. ඒ නිසා එය කාය සංඛාර යන විශේෂ නමකින් හඳුන්වනවා. කාය සංඛාර කියන්නේ කය පැවැත්වීම පිළිබඳ මූලික සාධකය. ඒ නිසා යම්කිසි කෙනෙක් ඒ ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසය පිළිබඳව සිහිය පිහිටුවා ගෙන දවසකට ටික වෙලාවක් හෝ ඒ පිළිබඳව ඒකාග්‍රතාවය පුහුණු කරනවා නම්, ආශ්වාස ප්‍රශ්වාසය ගැඹුරින් අවබෝධ කර ගන්නවා නම්, කලක් එය පුහුණු කරද්දී තමන්ගේ ගතසිත සැනෙකින් සංවර කර ගන්නට සමත් වෙනවා. අවශ්‍ය තැන ක්‍රියාත්මක කරන්නට අනවශ්‍ය තැන නිශ්ක්‍රිය කරන්නට ඒ තැනැත්තා යම් පුහුණුවක් ලබනවා. ඒ නිසා ගැඹුරින් කාය භාවනාව පුරුදු පුහුණු කරන තැනැත්තාට ආනාපාන සතිය ඒ සඳහා විශේෂයෙන් උපකාර කර ගන්නට පුළුවන්. යම්කිසි කෙනෙක් මේ කවර ආකාරයකින් හෝ අවැසි තැන අවැසි විදිහට කය හසුරුවා ගන්නට පුරුදු පුහුණු කරනවා නම් එය කාය භාවනාවයි.

මෙයින් අදහස් කරන්නේ භාවනා කරද්දී සුදුසු ලෙස කය පාලනය කර ගැනීම පමණක් නොවෙයි. කවර කටයුත්තක් වුනත් සාර්ථක කර ගන්නට මේ කය පිළිබඳ පුහුණුව අත්‍යාවශ්‍ය වෙනවා. අධ්‍යයන කටයුතුවල නිරත වෙන කෙනෙක් නම් උදාසීන නොවී කය ප්‍රබෝධමත්ව පවත්වා ගැනීමට සරල ව්‍යායාම, සරල සංයම අභ්‍යාස වැනි දේත් සරල භාවනා ක්‍රමත් උදව් කර ගන්න පුළුවන්. කය උදාසීනව නිශ්ක්‍රිය වීම වලක්වා ගන්නත් ඕන. ඒ වගේම අධික ලෙස වෙහෙස වීමෙන් වෙන විකෘතිය සමනය කර ගන්නත් ඕන. ඒ දෙකම නිසි පරිදි පවත්වා ගන්නා තරමට අධ්‍යයන කටයුතු වඩා පහසුවෙන් සාර්ථකව සිදු කර ගන්න පුළුවන්.

ක්‍රීඩා කිරීමේදී, කර්මාන්ත කිරීමේදී, රාජකාරි වල නිරතවීමේදී, මෙන්ම දෛනික කටයුතු නිසි ලෙස පවත්වා ගැනීමටත්, නිරෝගී බව පවත්වා ගැනීමටත් විශේෂයෙන් කාය භාවනාව උපකාර වෙනවා. ඒ කාය භාවනාවෙන් යුක්ත තැනැත්තා ඇතැම් කර්ම විපාක පවා අභිබවා යන්නට තරම් මහේශාකාශ

භාවයක් ඇතිකර ගන්නවයි කියලා තථාගතයන් වහන්සේ මේ සූත්‍රයේදී දේශනා කරනවා.

ශික්ෂණය හා සංවරය

ඊළඟට දෙවෙනි කාරණය ශීල භාවනාව. ශීලයයි කියන්නේ කය වචනය පිළිබඳව ඇති කර ගන්නා සංවරයයි. අපි මුලින් කාය සංවරය පිළිබඳව කතා කළා. මෙතනදී දක්වන්නේ කය වචනය දෙකම සංවර කර ගැනීම. කය වචනය දෙක සංවර කරද්දී සිත සංවර නොකොට බලහත්කාරයෙන් එය කිරීම ප්‍රමාණවත් නෑ.

ශීලය කොටස් දෙකකින් යුක්තයි. ශික්ෂණය සහ සංවරය කියලා. ශික්ෂණයයි කියන්නේ සිතුවිලි වශයෙන් නොයෙකුත් කෙලෙස් ධර්ම පාප ධර්ම මතු වෙනවා, නමුත් වචනයෙන් සහ කයෙන් ක්‍රියාත්මක වෙන්නට නොදී බලහත්කාරයෙන් පාලනය කරනවා. ඒකට කියනවා ශික්ෂණයයි කියලා. හැබැ සංවරයයි කියලා කියන්නේ මනස තුලින් එන පාපකාරී චේතනා හට ගන්නේ කොහොමද, ඒ විකෘතිය ඒ නොසන්සුන් බව අසංවර භාවය පහල වෙන්නේ මොන මොන හේතු නිසාද කියලා නුවණින් තේරුම් අරගෙන අභ්‍යන්තරයෙන්ම එය සමනය කරගෙන කාය වාග් මනා සංවරය ඇති කර ගන්නට පුළුවන්නම් එය හැබැ සංවරයයි. හැබැ ශීලයයි. මෙහි ශීල භාවනාව කියලා කියන්නේ මේ ආකාරයෙන් සිත කය වචනය පිළිබඳව ඇති කර ගන්නා සංවරය නැවත නැවත පුරුදු පුහුණු කිරීමයි.

යම්කිසි කෙනෙක් ශීල භාවනාව මැනවින් පුහුණු කළොත් ඒ තැනැත්තා මහේශාකාශ භාවයට පත් වෙනවා. යම්කිසි කෙනෙක් ශීල භාවනාව පුරුදු පුහුණු නොකරනවා නම් ඒ තැනැත්තා හීන දීන වූ අල්පේශාකාශ පුද්ගලයෙක් වෙනවා. තමන්ගේ කර්ම විතරක් නෙමෙයි අනුන්ගේ කර්මත් ඔහු යටකොට ගලායනවා. අපි මුලින් කිව්වනෙ මිටි තැනින් වතුර බහිනවයි කියලා. ඒ මිටි තැනින් කාලයක් වතුර බැහැගෙන යනකොට එතැන සෝදා පාළුවට ලක්වෙලා කලකදී ටිකෙන් ටික කානුවක් වගේ ගැඹුරට

හැරෙනවා. එකම තැනින් වතුර බැහැලා එය විකෙන් වික හැරීලා කානුවක් බවට පත් වුනහම අහල පහල තියෙන කුණු කානු වල වතුර ඔක්කෝම එතනින් බැහැලා යන්නට පටන් ගන්නවා. අහල පහල තියෙන සියළුම ජලය එතනින් ගලා බැහැලා අවට සියල්ල විනාශ කරගෙන යනවා. එබඳු මහ විනාශයක් වුනේ කුමක් නිසාද? මිටි තැනක් වූ නිසයි.

අනුන්ගේ කරුම තමන්ගේ පිටින්

අන්න ඒ වගේ තමයි යම්කිසි කෙනෙක් ශීල භාවනාවෙන් යුක්ත නොවෙනවා නම්, ශීලයෙන් පිරිහෙනවා නම් ඒ අල්පේශාකාශ බව නිසා තමන්ගේ කරුම විතරක් නෙමෙයි අහල පහල ඉන්න අන්‍ය මනුෂ්‍යයන්ගේ, අන්‍ය සත්වයින්ගේ කරුමත් තමන් හරහා ක්‍රියාත්මක වෙන්නට පටන් ගන්නවා. ඇයි එහෙම සඳහන් කළේ? මේ කුසලාකුසල කරුමයන් පුද්ගලයෙක් වෙත ක්‍රියාත්මක වෙන මාධ්‍ය තුනක් මේ ලෝකය තුළ විද්‍යමාන වෙනවා. එක්කෝ තමන්ගේ මනස හරහා තම කරුම වේගය ක්‍රියාත්මක වෙන්නට පුළුවන්. එහෙම නැත්නම් තමන්ගේ කරුම වේගය අන්‍ය පුද්ගලයෙකුගේ මනස හරහා තමන් වෙත ක්‍රියාත්මක වෙන්නට පුළුවන්. එහෙමත් නැතිනම් තමන්ගේ කරුම වේගය සොබා දහම හරහා තමන් වෙත ක්‍රියාත්මක වෙන්නට පුළුවන්.

පළමුවන මාධ්‍ය තමයි තමන්ගේ මනස. දෙවන මාධ්‍ය තමයි අනුන්ගේ මනස හරහා ක්‍රියාත්මක වීම. තුන් වැනි මාධ්‍ය තමයි සොබා දහම හරහා ක්‍රියාත්මක වීම. අපි මේ කාරණය උදාහරණයකින් පැහැදිලි කළොත්; අපි හිතවු යම්කිසි කෙනෙක් පෙර සසරෙහි ප්‍රාණ ඝාත අකුසලයක් සිද්ධ කරලා තියනවා. ප්‍රාණඝාත අකුසල කරුමයෙහි ප්‍රකට විපාකය තමයි අකල් මරණය. අකල් මරණයකට ගොදුරු වෙන්නට තරම් හේතුවන ප්‍රබල ප්‍රාණඝාත අකුසල කරුමයක් යම්කිසි කෙනෙක් සිද්ධ කරලා තියනවා නම්, ඒ කරුමය තමන්ගේ මනස හරහා මතු වෙන්නේ, තමන්ගේ මනස දුර්වල නම් පමණයි. අපි මුලින්ම සඳහන් කළා

මනසින් දුබල වූ හීන දීන පුද්ගලයාගේ චිත්ත සන්තානය හරහා තමයි මේ අකුසල කර්ම ගක්තිය ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ. තමන්ගේ මනස දුර්වල නම් ඒ කර්මය තමන්ගේ මනස හරහාම මතු වෙනවා. එතකොට මවුපියෝ සමග ගැටිලා, බිරිඳ සමග ගැටිලා සැමියා සමග ගැටිලා ලෝකයේ අන් අය සමග ගැටිලා, ඒ අයට හොඳ පාඩමක් උගන්වන්නට කියලා තමන් දිවි නසා ගන්නට පෙළඹෙනවා. අන් අය සමග සිත් නොහොඳ කම් ඇතිවෙලා තමන්ගේ බලාපොරොත්තු සඵල කර ගන්නට අන් අය ඉඩ නොදෙන නිසා ඒ අයගෙන් පළි ගන්නට, ඒ අයට පාඩමක් උගන්වන්නට කියලා තමන් තමන්ගේ ජීවිතය විනාශ කර ගන්න තැනට පෙළඹෙනවා. අන් අය පාඩමක් ඉගෙන ගැනීම කෙසේ වෙතත් තමන්ගේ කර්මය තමන්ගේ දුර්වල මනස තුළින්ම මතුවෙලා තමන්ගේම ජීවිතය අහෝසි කරලා විපාකත්වයට පැමිණෙනවා.

ද්වේශ සහගතව සිය දිවි නසා ගැනීම අනුන්ගේ ප්‍රාණය විනාශ කරනවාටත් වඩා බරපතලයි කියා කිව යුතුයි. එයින් අදහස් කරන්නේ අනුන්ගේ දිවි නැසුවට වරදක් නැහැ කියන එක නෙමෙයි. අනුන්ගේ ජීවිතය විනාශ කරනවා නම් ඒක බරපතල අකුසල කර්මයක්. නමුත් ඒක අවුරුදු සියක් හෝ දහසක් හෝ ආත්ම දහසක් හෝ ආත්ම දසදහසක් හෝ කල්ප දහසක් හෝ විපාක දීලා විපාක දීලා ටිකෙන් ටික අඩුවෙලා ඤය වෙලා අහෝසි වෙලා යනවා. නමුත් යම්කිසි කෙනෙක් ද්වේශ සහගතව තමන්ගේ ජීවිතය විනාශ කර ගන්නවා නම් එහි ඇති බරපතලකම තමයි ලැබූ මනුෂ්‍යත්වය ප්‍රතික්‍ෂේප කිරීම නිසා නැවත මනුෂ්‍යත්ව භාවයකට එන්නට තියන ඉඩකඩ ඇහිරී යාම. යම් කර්මයක් නිසා මනුෂ්‍ය ආත්ම භාවයට පැමිණුනා වුනත් ඒ නියමිත ආයු කාලය එනවිට පෙර භවයේ හුරුව නිසා නැවතත් දිවි නසා ගන්නට ඒ තැනැත්තාට සිතුවිලි පහළ වීමේ ඉඩ කඩ වැඩියි. ඒ නිසා සුළු ගැටුමකදී වුනත් නැවත දිවි නසා ගන්නට පෙළඹෙනවා. ඊලඟ ආත්මභාවය වෙනකොට ආත්ම දෙකක හුරුව නිසා වඩාත් පහසුවෙන් දිවි නසා ගන්නට පෙළඹෙනවා. ඊලඟ ආත්මභාවය

වෙනකොට ආත්ම තුන හතරක හුරුව. මෙහෙම එන්න එන්නම ඒ ඇඹිබැහිය දිගින් දිගට වර්ධනය වෙලා, ඒ කර්මයත් එන්න එන්නම වර්ධනය වෙනවා විනා ක්ෂය කරන්න අඩු කරන්න පහසු වෙන්නේ නෑ.

අනුන්ගේ ජීවිත නැති කිරීම සුදුසු නැහැ. ඒක බරපතල අකුසල කර්මයක්. නමුත් ඊටත් වඩා මහා හානියක් ඇති කරනවා ද්වේශ සහගතව යම්කිසි පුද්ගලයෙක් තමන්ගේ ජීවිතය විනාශ කර ගන්නවා නම්. නමුත් ඔය විදිහෙන් සිය දිවි නසා ගනිමින් තමන්ගේ මනස හරහා ඒ අකුසල කර්මය විපාක දෙන්නට ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ තමන්ගේ මනස දුර්වල නම් පමණයි. මනුෂ්‍යත්වයේ අරුත තේරුම් ගන්නට පුළුවන්නම්, මේ ජීවිතයේ වටිනාකම, ධර්මානුධර්ම ප්‍රතිපත්තිය, සද්ධර්මය අසද්ධර්මය, කර්මයේ විපාකය වැටහෙනවා නම් එබඳු ශක්තිමත් මනසක් තුළින් අර විදිහේ අකුසල කර්ම විපාකයක් මතු වී එන්නේ නැහැ. එහෙම වෙනකොට මේ කර්ම වේගය අන් අයගේ මනස හරහා අපි වෙත ක්‍රියාත්මක වෙනවා. නොයෙක් ආකාරයෙන් අන් අයට සිතුවිලි ඇති වෙනවා අපිව විනාශ කරන්න. තමන් ජය ගත්තා කියලා ඒ අය තෘප්තිමත් වුනාට අවසානයේ කුමක්ද සිදු වෙලා තියෙන්නේ? අපේ කර්මය විපාක දෙන්නට ඒ අය අතකොළුවක් බවට පත් වෙලා. මාධ්‍යයක් වෙලා. නමුත් අපේ කර්මය විපාක දුන්නය කියලා ඒ අය කර්මයෙන් නිදහස් වෙන්නේ නෑ. ඒ අය අපේ ජීවිත විනාශ කිරීම නිසා ඇති කර ගන්න අකුසලය දීර්ඝ කාලයක් විඳවන්නට මග හදා ගන්නවා.

මුගලන් මහරහතන් වහන්සේට හොරු තැලීමේදී මෙබඳු තත්වයකුයි ඇති වුනේ. උන්වහන්සේ මවුපියන්ට තලලා ඇති කර ගත් කර්මය තමන් වහන්සේගේ මනස හරහා මතු වී එන්නට ඉඩක් නෑ මනස ශක්තිමත් නිසා. ඒ නිසා ඒ කර්ම වේගය අහල පහල හිටිය මිථ්‍යාදෘෂ්ඨිකයින්ගේ මනස හරහා මතු වෙලා උන්වහන්සේගේ ජීවිතය විනාශ කරන්නට පෙළඹුනා. තමන්ට අවශ්‍ය දේ කර ගන්නයි කියලා ඒ අය තෘප්තිමත් වුනාට අවසානයේ

කුමක්ද සිද්ධ වුනේ? මුගලන් හාමුදුරුවන්ගේ කර්මය විපාක දීලා අහෝසි වුනා. අර මිනිස්සු මහා ආනන්තර්‍ය පාපකර්මයක් සිදු කරගෙන ආත්ම බොහෝ ගණනක්, කල්ප බොහෝ ගණනක් දුක් විඳින්නට මග හදා ගත්තා.

මෙහෙම කියනකොට කෙනෙකුට හිතෙන්නට පුළුවන්, මේ කර්මය මොනතරම් අසාධාරණයිද කියලා. අනුන්ගේ කර්මය ඇයි මේ තව කෙනෙක් හරහා ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ කියලා. අන්න ඒකයි මම මුලින්ම සඳහන් කළේ ඒ අය ගිලි භාවනාවෙන් යුක්ත වුණානම්, ප්‍රාණ සාතයෙන් වලකින්නට අදත්තාදානයෙන් වලකින්නට සත්ව හිංසාවෙන් වලකින්නට තමන් සංවර කර ගත්තා නම්, කවදාවත් අනුන් තසන්නට පෙළඹිලා අනුන්ගේ කර්මය තමන් හරහා ක්‍රියාත්මක වෙන්නේ නෑ. අනුන්ගේ කර්මයෙන් ඔවුන් නිදහස් කරලා, කර්මය තමන් දෝතට අරගෙන සසරේ විඳවන්නට මග සලස්වා ගත්තේ ගිලි භාවනාව නැති නිසයි. ගිලි භාවනාවෙන් පිරිහුනොත් තමන්ගේ කර්ම විතරක් නෙමෙයි අනුන්ගේ කර්මත් තමන් මතින් ගලායනවයි කියලා මම මුලින් සඳහන් කළේ ඒ නිසයි.

මිටි තැනින් වතුර බහින කොට අහල පහල තියන කුනු කානු වල වතුරත් එතනින් ගලා බහින්නට කලකදී යොමු වෙනවයි කියලා මම සඳහන් කළේ ඒ නිසයි. පවිකම් වලින් වලකින්නට කියලා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කළේ අපා ගත වෙන නිසා විතරක් නෙමෙයි. මනුෂ්‍යයෙක් හැටියට ඉපදිලා තමන්ගේ කර්මත් ලෙහා ගන්නට කටයුතු කළයුතු මේ ආත්ම භාවය, තමන්ගේ කර්ම වලත් පැටලිලා අනුන්ගේ කර්මත් පටලවා ගෙන ඒ සියල්ල තමන්ගේ දෝතට අරගෙන විඳවන්නට මග හදා ගන්නව නම් එහි ඇති මනුෂ්‍යත්වය කුමක්ද?

මනුෂ්‍යයා කියන්නේ උසස් මනසක් ඇති කෙනෙක්. උසස් මනසක් ඇත්නම් ඒ තැනැත්තාට හැකිවිය යුතුයි අනුන්ගේ කර්ම දෝතට නොගෙන තමන්ගේ කර්මත් ලෙහා ගෙන මේ සසරින් නික්මෙන්නට මග හදා ගන්නට. එහෙම කළ නොහැකි වෙන්නේ

තමන් ශීල භාවනාවෙන් පිරිහිලා හීන දීන වෙන නිසයි. ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ශීල භාවනාව යම්කිසි කෙනෙක් ප්‍රගුණ කළොත් තමයි ඒ තැනැත්තා කර්ම ශක්තිය අහිමිව යන්නට හැකි මහේශාකාශ භාවය ඇති කර ගන්නේ.

අහක යන කම් දෝතට ගන්න විපා

දැන් අපි සදහන් කළා එක්කෝ තමන්ගේ මනස හරහා කර්මය විපාක දෙනවා. එහෙම නැත්නම් අනුන්ගේ මනස හරහා විපාක දෙනවා. ඊළඟට කර්මය විපාක දෙන තුන්වැනි මාධ්‍ය තමයි සොබා දහම. ඒ කියන්නේ ගංවතුර ගලලා මුහුද ගොඩ ගලලා හදිසි අනතුරු සිද්ධ වෙලා හුම් කම්පා ඇතිවෙලා නාය ගිහිල්ලා ගිනි කඳු පුපුරලා රෝග පීඩා ඇති වෙලා, පුද්ගලයාගේ ජීවිතය විනාශ කරන්නට ඒ අකුසල කර්මය සොබා දහම තුලින් ක්‍රියාත්මක වෙන්න පුළුවන්. නමුත් සොබා දහම ක්‍රියාත්මක වෙනතෙක් මිනිස්සුන්ට බලා ඉන්න අමාරුයි. ඒවා ඊළඟ භවයේ විපාක දෙනවා කිව්වට එතෙක් බලාගෙන ඉන්නට බෑ. ඒවා තමන්ට පෙනි පෙනීම විපාක දෙන්නට ඕන කියලයි හිතන්නේ. ඒ නිසා අනුන්ගේ කර්ම, විපාක දෙවන්නට බොහෝ දෙනා මැදිහත් වෙලා ක්‍රියාත්මක වෙනවා. අනුන්ගේ කර්ම විපාක දෙවන්නට තමන් මැදිහත් වුණොත් අනෙකා කර්මයෙන් නිදහස් වෙනවා, තමන් එතැන් පටන් ඒ කර්මය දෝතට අරගෙන විඳවනවා. මිදුරුවෙකුට හරි අපි තලලා මරණවානම් උඟටත් අකාලයේ මැරෙන්න යම් හේතුවක් ඒ මොහොතේ මතු නොවුණොත් උඟ ඉගිල්ලිලා යනවා අපේ පහරින් විනාශ නොවී. යම් හේතුවකින් උඟටත් එවේලේ අකාලයේ මැරෙන්නට ඉඩ තිබුනා නම්, අපි අහක බලා ගෙන තැලුවත් උඟ මැරිලා, තැලිලා පොඩිවෙලා යන්නට පුළුවන්.

එහෙම නම් අහක බලාගෙන හරි කර්මය අපි දෝතට අරගෙන, උඟ එතනින් නිදහස් කරලා අපි සසරේ විඳවන්නට මගක් හදා ගන්නවා. එයින් රැකෙන්න නම් සීල භාවනාව ප්‍රගුණ කරලා තිබිය යුතුයි.

මේ කාරණය පැහැදිලි කරගන්න හොඳ කථාවක් ජාතක පොතේ මතක හක්ත ජාතකයේ දැක්වෙනවා. එක්තරා බ්‍රාහ්මණ ආචාර්ය වරයෙක් "මතකහක්ත" නම් යාගයක් කරන්න හිතුවා. ඒ සඳහා ගෙල සිඳින්න සුදුසු හොඳ ජවසම්පන්න තරුණ එළවෙකු සොයාගෙන, සේවකයින්ට අණ කළා මේ එළවා ගඟට ගෙනිහිං හොඳට නාවලා මල්දම් පලන්දලා සරසලා රැගෙන එන්න කියලා. සේවකයෝ ඒ විදිහට එළවා නාවලා සරසලා රැගෙන එනකොට එළවා එක තැනකදී සිනාසුණා. නැවත කඳුළු සලලා හැඬුවා. අර සේවකයෝ එළවාගෙන් විමසුවා ඒ කුමක් නිසාද කියලා. එළවා කීවා බ්‍රාහ්මණ ආචාර්යවරයා ඉදිරියේදී අහන්න එතකොට කියන්නම් කියලා.

ඊට පස්සේ අර සේවකයෝ මේ එළවා බ්‍රාහ්මණ ආචාර්යවරයා ලඟට රැගෙන ගියා. බ්‍රාහ්මණ ආචාර්ය වරයා එළවාගෙන් අහනවා කුමක් නිසාද සිනාසුණේ කියලා. ඒ සතා කියනවා "ස්වාමීනී මමත් පෙර භවයක මතක හක්ත යාගයක් සඳහා එළවකු මැරුවා. ඒ අකුසල කර්මයෙන් ආත්ම 499 ක්ම හිස් කැපුම් වලට ලක්වෙලා මරණයට පත් වුණා. මේ පන්සිය වැනි ආත්මයයි. අද ඔබ වහන්සේ මගේ ගෙල කැපුවහම මම ඒ කර්ම විපාකයෙන් නිදහස් වෙනවා. එය දැකලා ඇතිවුන සතුට නිසයි සිනාසුණේ." කියලා. එහෙනම් නැවත ඇඬුවේ කුමක් නිසාද කියලා බමුණු ආචාර්යවරයා විමසුවා. එතකොට එළවා කියනවා "ස්වාමීනී මම කළ අකුසල කර්මයේ විපාකය කොයි තරම් කටුකද කියලා මම දන්නවානෙ. ඉතිං අද ඔබ වහන්සේ මගේ ගෙල කපලා ඔබ වහන්සේට විදින්නට වෙන දරුණු දුක ගැන හිතෙන කොට මට කඳුළු වැටුනා." කියලා.

ඊට පස්සේ බ්‍රාහ්මණ ආචාර්යවරයා බුද්ධිමත්ව කල්පනා කරනවා, කාරණය හැබෑ නම් මම කුමටද අහක යන කරුමෙකට කරගහන්නෙ. ඒ නිසා මම මේ එළවා මරන්නේ නැහැ කියලා තීරණය කරලා එළවට කියනවා, "බිය වෙන්න එපා මම නුඹව මරන්නේ නැහැ." කියලා. එතකොට එළවා කියනවා "ඔබ වහන්සේ

මාව මැරුවත් නොමැරුවත් මේ හවයෙන් මට මැරෙන්න වෙන්නෙ බෙල්ල කැපිලා තමයි." කියලා. බ්‍රාහ්මණ ආචාර්යවරයා කල්පනා කළා මේ අසරණ සනා මරණ බියෙන් තැතිගෙනයි ඉන්නේ. මේ සනාට අහය දිය යුතුයි කියලා "නුඹ මරන්න කිසිවෙකුට ඉඩ දෙන්නේ නැහැ. ඒ ගැන බිය වෙන්න එපා. අපි නුඹව රැක ගන්නම්." කියලා එළවා බැමීමෙන් නිදහස් කරලා උඟට ආරක්‍ෂාව පිණිස බමුණු ආචාර්යවරයාත් අතවැසියොත් එළවා සමගම සිටියා.

ටික වේලාවකින් ගල්තලාවක් උඩට නැගලා කොළ අතු කඩා කන්න එළවා බෙල්ල දික්කරන කොටම වැසිනැති අකුණු සැරයක් එම ගල්තලාවට වැදිලා ගල් පතුරක් ගැලවී ඇවිත් එළවාගේ බෙල්ලෙ වැදිලා බෙල්ල කැපිලා හිස කඳෙන් වෙන්ව වැටුනා. බමුණු ආචාර්යවරයා දුර්දිග නොබලා ඉක්මන් වුණා නම් ඒ කර්මය දෝතට ගන්න තිබුණා. නමුත් ඔහු බුද්ධිමත් වුණ නිසා එයින් රැකුනා. නමුත් එළවාගේ කර්ම විපාකය සොබා දහම හරහා ක්‍රියාත්මක වුණා.

මේ විදිහට සත්වයන් සතු කර්ම විපාක තම තමන් තුළින්ම හෝ සොබා දහම හරහා හෝ විපාක දෙනවා. නමුත් සීල භාවනාවෙන් තොර, මනස දුර්වල පුද්ගලයෝ ඉක්මන් වෙලා අන් අයගෙ කර්ම විපාක දෙන්න තමන් අතකොළි බවට පත්වෙලා ඒ කර්ම දෝතට අරගෙන සසර විඳවන්න මග හදා ගන්නවා.

ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා ශීල භාවනාව පුහුණු කරන්න. එයින් පුද්ගලයෙක් මහේශාකාශ භාවයට පත් වෙනවා. කර්ම වේගය අහිබවා යන්නට ඒ තැනැත්තා සමත් වෙනවා.

හැබෑ සංවරය

ඊලඟට තුන්වෙනි කාරණය තමයි චිත්ත භාවනාව. චිත්ත භාවනාවයි කියන්නේ සිත වැඩීම. සිත වඩනවා කියන්නේ පැමිණෙන කරුණු වලදී දුර්වල නොවෙන්නට, විකෘති නොවෙන්නට සිත

පුහුණු කිරීමයි. ඒ කියන්නේ තරහා ගන්නට කරුණු පැමිණෙන විට තරහා නොගෙන ඉන්නට, බිය පත්වෙන්නට කරුණු පැමිණෙන විට බිය නොවී ඉන්නට මනස පුහුණු කරනවා. හඬා වැළපෙන්නට කරුණු පැමිණෙන විට, ශෝක කරන්නට කරුණු පැමිණෙන විට ශෝක නොවී ඉන්නට සිත පුහුණු කරනවා. රාගය මතු වෙන්නට කරුණු පැමිණෙන විට රාගය මතු නොකර ඉන්නට සිත පුහුණු කරනවා. මෙසේ කරුණු පැමිණෙද්දී ඒ හමුවේ විකෘතිත නොවෙන්නට සිත පුහුණු කරන්නට පුළුවන් නම් එය විත්ත භාවනාවයි කියලා හඳුන්වනවා.

උපන්නාවූ මනුෂ්‍යයෙක් විසින් විශේෂයෙන් වැඩ දෙකක් පුහුණු කර ගත යුතුව තියනවා. එකක් තමයි ජීවිතයේ මෙලොවට පරලොවට උපකාරවන කුසල් දහම් සම්පාදනය කිරීම. අනිත් එක තමයි පැමිණෙන කරුණු වලට ඔරොත්තු දෙන මට්ටමට සිත පුහුණු කිරීම. අද සමාජයේ බොහෝ දෙනා මෙහි පළමුවන කාරණය ගැන අවධානය යොමු කරන බව පෙනෙනවා. ඒ කියන්නේ කඩින පින්කම් කරන්නට, දානෙ දෙන්නට, සිල් ගන්නට නොයෙක් ආකාරයෙන් බොහෝ කුසල් දහම් සිද්ධ කරන්නට උත්සුක වෙනවා. නමුත් පැමිණෙන ඉතා සුළු කාරණයකදී වුණත් හඬා වැළපිලා, ආවේග ඇති කරගෙන, අන් අය සමග ගැටිලා දබර කරගෙන, පසු තැවිලා බිය පත් වෙලා ශෝක වෙලා, මේ ආකාරයට ඉතා පුංචි කාරණයකදීත් මනසින් කඩා වැටිලා අබල දුබල වෙන තත්වයට පැමිණෙන ආකාරය අපි සමාජයේ ඕනෑ තරම් දැකලා තියනවා. ඇයි එහෙම වෙන්නේ? බොහෝ කුසල් දහම් සිද්ධ කළත් පැමිණෙන කරුණු වලට ඔරොත්තු දෙන්නට තමන්ගේ සිත පුරුදු පුහුණු කරලා නැති නිසා.

ඒ පුහුණුව අවශ්‍ය වෙන්නේ නිවන් දකින්න පමණක් නොවෙයි. ලෝකික ජීවිතයේ සියළු සාර්ථකත්වයන් සඳහා එය අවශ්‍යයි. පැමිණෙන බාධක වලට ඔරොත්තු දීමේ ශක්තිය, ඒවා අහිබවා යාමේ ශක්තිය නැති කිසිවෙක් ලෝකයේ සාර්ථක මිනිසුන් වෙලා නැහැ. බාධක නැති ලෝකයක් ගැන සිහින මවමින් සිටින තැනැත්තා මනසින් දුබලව ලෝකයෙන් සැඟවෙන්න උත්සාහ කරනවා විතා හැබෑ පෞරුෂයක් ඇතිව වැඩෙන්නේ

නැහැ. සැබැවින්ම බාධක, අභියෝග, දුක් පීඩා වලට මුහුණ දෙන ආකාරය පෞරුෂ සංවර්ධනය පිළිබඳ ප්‍රධාන සාධකයක් වෙනවා. ඒ නිසා සිහියෙන්, ප්‍රඥවෙන් හා විරියයෙන් යුතුව පැමිණෙන කරුණු හමුවේ විකෘති නොවී සිටීමට සිත පුහුණු කළ හැකිනම්, ඒ විත්ත භාවනාව නිවන් දැකීමට මෙන්ම සියළුම යහපත් ලෝකික අභිමතාර්ථයන් සාධනය කර ගැනීමට උපකාර වෙනවා. "පැමිණෙන කරුණු වලදී විකෘති නොවී සිටීම" කිව්වහම නරක දේ පමණක් නොවෙයි, අපි කැමති දේවල් සිදුවෙන කොටත් අපේ මනසේ ලෝභය, මාන්තය, අපේක්ෂාව වැනි මනෝභාවයන් මතු වෙලා මනස විකෘති වෙන්න පුළුවන්. එබඳු තැනදිත් විකෘති නොවී ඉන්න පුහුණුවීම අත්‍යාවශ්‍යයි.

ත්‍රිවිධ බාධක

අපි වෙත බාධක එන ක්‍රම තුනක් තියනවා. අර මුලදී අපි කර්මය ගැන කීවා වගේම බාධකත්, තමන්ගේ මනස තුළින්, අනුන් වෙතින් හෝ සොබාදහම තුළින්, කියන ක්‍රම තුනෙන්ම එන්න පුළුවන්. යම් කෙනෙක් ගුණ දහම් වඩන්න උත්සාහ කළත්, අධ්‍යාපනය සඳහා හෝ වෙනත් කර්මාන්තයක් සඳහා උත්සාහ කළත් සොබා දහමින් එන බාධක වලට මුහුණ දෙන්න සිදුවෙනවා. අවිච්චන්, වැස්සෙන්, මැසි මදුරුවන්ගෙන්, සීතලෙන්, උණුසුමෙන් කලට වේලාවට අවිච්චි නොලැබීමෙන්, ගංවතුර ගැලීමෙන්, මුහුද ගොඩ ගැලීමෙන්, ගිනි කඳු පිපිරීමෙන්, භූමිකම්පා, නායයෑම්, සුළිසුලං ආදී විවිධ ස්වභාවික බාධක පැමිණිය හැකියි. ඒවායින් බොහෝ හානි වෙන්නත් පුළුවන්. නමුත් එසේ බාධා පැමිණුණාය කියලා තමන් පසුබට වුණොත් මෙලොව පරලොව පරිභානියට එයම හේතු වෙනවා. එයින් අදහස් කරන්නේ හිතුවක්කාර විදිහට සොබාදහම සමග පොරබැදිය යුතුයි කියන එක නෙවෙයි. වලක්වා ගතහැකි ප්‍රමාණය වලක්වා ගනිමින්, මගහරවා ගතහැකි ප්‍රමාණය මගහරිමින්, මුහුණදී දරාගත හැකි තැන එසේ දරා ගනිමින් කාර්ය සාධනය තෙක් නොනැවතී ඉදිරියට යාමයි අවශ්‍ය වෙන්නේ. එහෙම ක්‍රියාත්මක වෙන්න නම් සොබා දහමේ ක්‍රියාකාරිත්වය

පිළිබඳවත්, තමන්ගේ මනස පිළිබඳවත්, අදාළ කාර්ය පිළිබඳවත් හොඳ වැටහීමක් ඇතිකර ගතයුතු වෙනවා.

අන්‍ය පුද්ගලයින් හරහා එන බාධක කියන්නේ මනුෂ්‍ය, අමනුෂ්‍යයින් හා සතා සිවුපාවුන්ගෙන් එන බාධක. ඒවා හිතවත් අයගේ හිතවත්කම් හරහා එන්නත් පුළුවන්. අහිතවත් අයගේ අහිතවත්බව හරහා එන්නත් පුළුවන්. ඒ කවරාකාරයෙන් ආවත් තමන් අපේක්ෂා කරන පරමාර්ථය සාධනය කර ගන්න ඉන් බාධාවක් වෙනවද, නැතිද, බාධාවක් වෙනවා නම් ඒ කොහොමද කියලා හඳුනා ගන්න ඕන.

පුද්ගල බාධක ජයගන්න නම් ස්ථානෝචිත ප්‍රඥාවෙන් ක්‍රියා කිරීමත් අවශ්‍යයි. හැම තැනදීම ඉවසීම පමණක් ප්‍රමාණවත් වෙන්නේ නැහැ. ඉවසන්න ඕන තැන ඉවසීමෙන්, විරුද්ධ වෙන්න ඕන තැන විරුද්ධ වීමෙන්, අවනත වෙන්න ඕන තැන අවනත වීමෙන්, මග හරින්න ඕන තැන මගහැරීමෙන්, සාකච්ඡා කරන්න ඕන තැන සාකච්ඡා කිරීමෙන්, නොසලකා හරින්න ඕන තැන නොසලකා හැරීමෙන්, මැඩපැවැත්විය යුතු තැන මැඩපැවැත්වීමෙන් ආදී වශයෙන් බාධකයේ ස්වභාවයත් තමන්ගේ ශක්තියත් හඳුනාගෙන සුදුසු තැන සුදුසු ලෙස ක්‍රියාත්මක වෙමින් තමන්ටත් අනුන්ටත් හානි නොවී යහපත් පරමාර්ථ සාධනය කර ගන්න පුහුණු වෙන්න ඕන. සමහර අය තමන්ගේ කාර්ය කරගැනීම ගැන හිතනවා විනා අනුන්ට වන හානිය ගැන නොසිතා හොඳින් හරි නරකින් හරි බාධක මැඩපවත්වනවා. ඒකත් ස්ථානෝචිතයි වගේ පෙනුනට එතන ඇති චිත්ත භාවනාවක් නැහැ. එහිදී සිත වැඩෙනවා වෙනුවට පිරිහීමයි සිද්ධ වෙන්නේ. ඒ නිසා චිත්ත භාවනාව පුහුණු කරන තැනැත්තා බාහිර බාධක ජය ගනිද්දී තමන්ටත් හානි නොවන අනුන්ටත් හානි නොවන, ක්‍රියාවත් සඵලවන ආකාරයෙන් බාහිර බාධක ජය ගන්න පුහුණු විය යුතුයි.

වඤ්චක ධර්ම

ඊලඟට තුන්වැන්න තමන්ගේම මනස තුළින් එන බාධක. ඒ කියන්නේ තමන් බලාපොරොත්තු වන කාර්යයට බාධා කරන,

ඒ ගමන් මගින් වෙනතකට යොමු කරන විදිහේ මනෝභාවයන්, ආවේග, හැඟීම්, සිතුවම්පැතුම් තමන්ගේම මනස තුළින් මතු වී එන්න පුළුවන්. අර මුලින් කිව්ව දෙයාකාරයෙන්ම එන බාධක ජය ගත්තත් මේ විදිහට තමන් තුළින් එන බාධක ජය ගැනීම පහසු නැහැ. ඒකට හේතු කිහිපයක් තියනවා. එකක් තමයි, අපි යම් යහපත් දෙයක් සඳහා උත්සාහ කරන්නේ දුබලතා සහිත සිතින්මයි. ඒ සිතේම පවතින දුබලතා ක්‍රියාත්මක වෙනකොට, ඒ සිතම විනාශ වෙනවා. හරියට යකඩයෙන්ම මතු වෙන මලකඩ, යකඩයම විනාශ කරන්නා වගේ.

අනෙක් කාරණය තමයි මේ මානසික බාධක හැමවිටම බාධක වශයෙන් හඳුනා ගන්න නොහැකි වීම. අදාළ පරමාර්ථයට සහාය වෙන මනෝභාවයන් හැටියටයි ඒවා බොහෝවිට පෙනී සිටින්නේ. එතකොට තමන්ම ඒවාට රැවටිලා මනස තුළ වැඩෙන්න ඉඩ දෙනවා. අවසානයේ ලොකු විනාශයක් කරනවා. මේ කෙලෙස් ධර්ම යහපත් කුසල ධර්මයන් වගේ පෙනීසිටිමින් මතු වෙනවට කියන්නේ “වඤ්චක ධර්ම” කියලා. බොහෝ විට අපි ඒවාට රැවටෙනවා. අනුන්ගෙන් එන බාධක, අභියෝග තෝරා ගන්න කොතෙක් දැක් කෙනෙක් වුණත් මේ වඤ්චක ධර්ම වලින් කරන බාධා කිරීම් වලට හසුවෙන්න පුළුවන්. සමහරවිට අතින් අය ඒක වරදක්ය, බාධකයක්ය කියලා පෙන්වා දුන්නත් තමන් එය පිළිගන්න සූදානම් නැහැ. එබඳු මායාකාරී කෙලෙස් ධර්ම පිළිබඳව හොඳ වැටහීමක් තිබුනොත් පමණයි මේ ක්ලේශ බාධක හඳුනාගෙන ජයගන්න පුළුවන් වෙන්නේ. (මේ පිළිබඳව වැඩි විස්තර දැන ගැනීමට අවශ්‍ය නම් රේරුකානේ වන්දවිමල මහා නායක මාහිමිපාණන් විසින් රචිත වඤ්චක ධර්ම හා චිත්තෝපක්ලේශ ධර්ම පොත කියවන්න.) ඒ ගැන අවදියෙන් නොසිටියොත් කාය භාවනාවෙන්, සීල භාවනාවෙන් පූර්ණ වුණත් චිත්ත භාවනාවෙන් පිරිහෙන්න පුළුවන්. එබඳු පුද්ගලයාගේ දුබල මනස යටකරගෙන කර්ම විපාක ක්‍රියාත්මක වෙනවා.

කාශ්‍යප බුදුරජාණන් වහන්සේ වැඩ සිටි සමයේ එක් හිඤ්ඤාන වහන්සේ නමක් අවුරුදු විසිදහසක් මහණ දම් පිරුවා. ඉතා හොඳින් සිල් රැක්කා. නමුත් මිය යන මොහොතේ උන්වහන්සේට

කල්පනා වුනා මගේ සීලය පිරිසිදු නැහැ. ඒ කුමක් නිසාද? දිනක් උන්වහන්සේ අතින් ගහක කොළයක් කැඩුනා. ඒවී ගහක කොළයක් කැඩීම පාපයක් නෙමෙයි. එය උපසම්පදා හිඤ්චක් විසින් නොකළ යුතු හැටියට බුදුහාමුදුරුවෝ දේශනා කරලා තියනවා වඩා සංවර වෙන්න. නමුත් එහෙම දෙයක් වුනොත් තවත් උපසපත් හිඤ්චන් වහන්සේ නමක් ඉදිරියේ දේශනා කරලා එයින් පිරිසිදු වෙන්නට පුළුවන්. නමුත් උන්වහන්සේ මේක සුළු දෙයක් නිසා සැලකුවෙ නෑ. අපවත්වන මොහොතේ මේක සිහිපත් වුණා. සිහිපත් වෙලා පසුතැවීමක් ඇති වුණා. ඒ පසුතැවීමෙන් මිය ගිහිල්ලා ඒ ගහ යටම නයෙක් වෙලා උපන්නා. කුමක් නිසාද තිරිසන් ආත්මයේ උපන්නේ? උන්වහන්සේ සීල භාවනාව පුහුණු කළත් තමන් වහන්සේගේ චිත්තය මැනවින් රැක ගන්නට පුහුණු නොකළ නිසා, පැමිණෙන කරුණු වලදී ඔරොත්තු දෙන්නට මනස පුහුණු නොකළ නිසා පසුතැවීමෙන් මනස කිලිටි වෙලයි ඒ විනාශය සිද්ධ වුණේ.

ඒ නිසා බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරනවා යම්කිසි කෙනෙක් චිත්ත භාවනාවෙන් පිරිහුනොත් ඒ තැනැත්තා යට කොට ගෙන කර්ම වේගය ක්‍රියාත්මක වෙනවා. යම්කිසි කෙනෙකුට චිත්ත භාවනාව ප්‍රගුණ කළ හැකිනම් ඔහු මහේශාකාර වෙනවා. කර්ම වේගය අහිබවා යන්නට සමත් වෙනවා.

මානසික ආලෝකය

හතර වන කාරණය තමයි පඤ්ඤා භාවනාව. පඤ්ඤා කියන්නේ ප්‍රඥාවයි. ඒ කියන්නේ හොඳ නරක, කළයුත්ත නොකළ යුත්ත, කුසල් අකුසල්, හේතුව එලය නිවැරදිව දකින්නට පුළුවන් මානසික ආලෝකයට කියනවා ප්‍රඥාවයි කියලා. ඇසින් යමක් පැහැදිලිව දැක ගන්න බාහිර ආලෝකය උපකාර වෙන්නා සේම මනසින් යමක් නිවැරදිව හඳුනා ගන්න ප්‍රඥාව නැමැති මානසික ආලෝකය උපකාර වෙනවා. එය සිතේ පහල වෙන එක්තරා වෛතසික ධර්මයක්.

ප්‍රඥාවෙන් කරුණු තුනක් පැහැදිලිව වටහා ගන්නවා.

1. සංස්කාර ධර්මයන්ගේ පොදු ලක්‍ෂණ
2. සංස්කාර ධර්මයන්ගේ පෞද්ගලික ලක්‍ෂණ
3. සංස්කාර ධර්මයන්ගේ හේතුඵල සම්බන්ධතාවය යන කරුණු තුන.

සංස්කාර ධර්මවල පොදු ලක්‍ෂණ කියන්නේ අනිත්‍ය ලක්‍ෂණය, දුක්ඛ ලක්‍ෂණය, හා අනාත්ම ලක්‍ෂණයයි. මේවා හැම සංස්කාර ධර්මයකටම පොදුයි. පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ, ශ්‍රද්ධා, ප්‍රඥ, රාග, ද්වේශ ආදී සියළු සංස්කාර ධර්මයන්ටම මෙම ලක්‍ෂණ තුන පොදුයි. ඒ ඒ සංස්කාර ධර්මවල මේ ලක්‍ෂණ තුන ක්‍රියාත්මක වන ආකාරය හරියටම දැක ගන්නේ ප්‍රඥව තිබුණොත් පමණයි. ප්‍රඥව තියන තියන ප්‍රමාණයට ඒවා ප්‍රත්‍යක්‍ෂ වෙනවා.

සංස්කාර ධර්මවල පෞද්ගලික ලක්‍ෂණ කියන්නේ ඒ ඒ ධර්මය වෙන්කොට හඳුනාගන්නට උදව් වෙන විශේෂ ලක්‍ෂණ. පඨවි ධාතුව වගේ නොවෙයි ආපෝ ධාතුව. ඒ වගේ නොවෙයි තේජෝ ධාතුව. ඒ වගේ නොවෙයි වායෝ ධාතුව. ශ්‍රද්ධාව, ප්‍රඥව ආදිය ඊට වෙනස්. රාග, ද්වේශ ආදිය ඊට වෙනස්. මේ විදිහට ඒ ඒ ධර්ම අනෙක් ඒවායින් වෙන් කරගත හැකි ලක්‍ෂණ ප්‍රකට වෙන්නේ ප්‍රඥව නැමැති ආලෝකය මනසේ පහලවෙන තරමටයි. ඇතැම් ධර්මවල සමානයී වගේ පෙනෙන ලක්‍ෂණ තිබිය හැකියි. ඒවා හරියට වෙන් කරගන්න නොහැකි වුණොත් රැවටෙන්න පුළුවන්. රාගයේ ශ්‍රද්ධාව වගේ ලක්‍ෂණ පෙනෙන්න පුළුවන්. ද්වේශයේ තෛෂ්ක්‍රමය වගේ ලක්‍ෂණ පෙනෙන්න පුළුවන්. වෙනස හඳුනා ගන්න බැරි වුණොත් ශ්‍රද්ධාව කියලා හිතාගෙන රාගය වඩනවා. තෛෂ්ක්‍රමය කියලා හිතාගෙන ද්වේශය වඩනවා. එසේ වැරදිවක ධර්ම වලට හසුනොවී ඒ ඒ ධර්මයන් වෙන්කොට හඳුනාගන්න උපකාර වෙන්නේ ප්‍රඥවයි.

සංස්කාර ධර්මවල හේතුඵල සම්බන්ධතාවය දකිනවයි කිව්වේ නාම ධර්මයන් හා නාම ධර්මයන් අතරත්, රූප ධර්මයන් හා රූප ධර්මයන් අතරත්, නාම ධර්මයන් හා රූප ධර්මයන්

අතරත් ඇති හේතුඵල සම්බන්ධතාවය වටහා ගැනීමයි. භෞතික විද්‍යාව තුළින් රූප ධර්මයන් හා රූප ධර්මයන් අතර පවතින සම්බන්ධතාවය එක්තරා ප්‍රමාණයකින් හඳුනාගෙන ලෝකය තුළ මේ තරම් වෙනස්කම් කරනවා නම්, නාම ධර්මයන් හා නාම ධර්මයන් අතරත්, නාම ධර්මයන් හා රූප ධර්මයන් අතරත් පවතින සම්බන්ධතාවය ප්‍රඥාවෙන් හඳුනා ගත්තොත් ලෝකය තුළ මොන තරම් අසිරිමත් දේ කළහැකිද? සාධිමතුන්, මහරහතුන් සහ බුදුවරු, දෙවි බඹුන් පවා විශ්මයට පත් කළ අසිරිමත් දේ කළේ මේ හේතුඵල සම්බන්ධතාවය ප්‍රඥාවෙන් අවබෝධ කළ නිසයි. නමුත් භෞතික විද්‍යාඥයන් කරන දේවලින් වගේ භානියක් බුදුවරුන් හෝ රහතුන් කරන අසිරිමත් දෙයින් සිදු නොවන්නේ කාය භාවනා, සීල භාවනා, චිත්ත භාවනා හා ප්‍රඥ භාවනාවන්ගෙන් යුක්තව එය සිදු කරන නිසයි.

යමෙක් ප්‍රඥ භාවනාව තුළින් මේ සංස්කාර ධර්මයන් අතර පවතින හේතුඵල සම්බන්ධතාවය ප්‍රත්‍යක්ෂව දැකගන්නා තරමට සුදුසු දේ, අවශ්‍ය දේ ගොඩනැගීමටත්, නුසුදුසු දේ, අනවශ්‍ය දේ අහෝසි කිරීමටත් සමත් වෙනවා. ඒ තැනැත්තා ලෞකික ජීවිතය තුළ අපේක්ෂා කරන ඕනෑම අභිමතාර්ථයක් සාධනය කර ගන්න සමත් වෙනවා පමණක් නෙවෙයි ලොව්තුරු මගෙහි සම්මා සම්බුද්ධත්වය කෙළවර කොට ඇති ඕනෑම අභිමතාර්ථයක් සාක්ෂාත් කර ගැනීමටත් සමත් වෙනවා. හේතු ගොඩනගමින් යමක් නිර්මාණය කිරීමට හෝ නඩත්තු කිරීමටත්, හේතු අහෝසි කිරීමෙන් පැවැත්ම අහෝසි කිරීමටත් ඒ තැනැත්තා දක්ෂ වෙනවා.

ඒ ප්‍රඥව යම් කිසි කෙනෙකුට දියුණු කරන්නට පුළුවන් නම් මේ කුසලාකුසල කර්මයන් හඳුනාගෙන ඒවා විපාක දෙන්නේ කොයි ආකාරයෙන්ද කියලා තේරුම් අරගෙන සංසාර බන්ධනය ලෙහා දමන්නට පුළුවන්. අංගුලිමාල කුමාරයා දහස් ගණනක් මිනිසුන් මරලා වුණත් ඒ කර්ම ශක්තිය තමන් වෙත එන්නට නොදී ලෙහා දැමීමේ ප්‍රඥ භාවනාව තුළින් මේ හේතුඵල න්‍යාය මැනවින් ප්‍රත්‍යක්ෂ කළ නිසයි. දිට්ඨිදම්ම වේදනීය වශයෙන් පුංචි විපාකයක් ඇති කලා. නමුත් ඊලඟ හවයේ කිසිවක් විපාක

දෙන්නට අවකාශ නොලැබුනේ කුමක් නිසාද? කර්මය උපාදාන වෙන ආකාරය හඳුනාගෙන ප්‍රඥවෙන් ලෙහා දැමීම නිසා සියළු කර්ම අභිබවා යන්නට පුළුවන් වුණා. අර භාමුදුරුවො කොලේ කඩලත් අපා ගත වෙන්නට සිද්ධ වුනේ චිත්ත භාවනාව පඤ්ඤා භාවනාව ප්‍රගුණ නොකරපු නිසා. අංගුලිමාල භාමුදුරුවො චිත්ත භාවනාව පඤ්ඤා භාවනාව පුහුණු කළ නිසා සියළු කර්ම අභිබවා සසර දුකින්ම එතෙර වෙන්නට උන්වහන්සේ සමත් වුණා.

ඒ නිසා තථාගතයන් වහන්සේ මේ සූත්‍රයේදී දේශනා කරනවා කර්මය කර්මය කියලා එය කරපින්නා ගෙන හීන දීන වෙලා පවතින්නට අවශ්‍ය නෑ. මිටි තැනින් වතුර බහිනවා කියලා අදෝනා නගන්නට දෙයක් නෑ. තමන්ට අවශ්‍ය නම් නැගී සිටින්නට පුළුවන්. අල්පේශාකාශ නොවී මහේශාකාශ වෙන්නට පුළුවන්. සියළු කර්ම අභිබවා යන්නට පුළුවන්. එසේ මහේශාකාශ වෙන්නට නම් කාය භාවනා සීල භාවනා චිත්ත භාවනා පඤ්ඤා භාවනා කියන මේ සතර ආකාර භාවනාව ප්‍රගුණ කළයුතු වෙනවා.

මේ සතර ආකාර භාවනාවන් ප්‍රගුණ කරන්න එකතැනක වාඩිවෙලා සිටීමම අවශ්‍යයි කියලා හිතාගෙන උදාසීන නොවී තමන් ඉන්නා පරිසරය තුළ, තම තමන් යෙදී සිටින කටයුතු තුළින්ම මේ භාවනාවන් ප්‍රගුණ කරන්න උත්සාහ කළයුතුයි. රජුට රාජ්‍ය පාලනය තුළ, ව්‍යාපාරිකයාට වාණිජ කර්මය තුළ, ගොවියාට කෘෂිකර්මය තුළ, ගුරුවරයාට ගුරු වෘත්තිය තුළ, වෛද්‍යවරයාට වෛද්‍ය වෘත්තිය තුළ, ශිෂ්‍යයාට අධ්‍යාපනය තුළ, පැවිද්දාට ශ්‍රමණ ධර්මය තුළ මේ භාවනා ප්‍රගුණ කරන්න පුළුවන්. ඒ කවර කාර්යයක් කළත්, කය, සිත, සංයමය සහ ප්‍රඥාව නිසි තැන නිසි ලෙස හසුරුවා ගැනීම අවශ්‍ය වෙනවා. ඒ කරුණු හතර නිසි ලෙස හසුරුවා ගන්න සමත් නොවුණොත් ඒ කවර කටයුත්තක් වුණත් අසාර්ථක වෙනවා. යමෙක් තම තමන් ජීවත්වන පරිසරය තුළම, තම තමන් යෙදී සිටින ක්‍රියාදාමය තුළම මේ කරුණු හතර පුහුණු කරනවා නම් ඉන් ඇතිවන මහේශාකාශ බව නිසා තම ක්‍ෂත්‍රය තුළ ඉහලම තත්වයට පැමිණීමට ඔහුට හෝ ඇයට හැකි වෙනවා.

කවර ක්‍ෂේත්‍රයක් තුළ හෝ ඔවුන් පුහුණු කරන්නේ කාය භාවනාව, සීල භාවනාව, චිත්ත භාවනාව හා ප්‍රඥ භාවනාව නිසා සියළු කෙළෙස් බන්ධන ලෙහා දමා, සියළු කුශලාකුශල කර්ම අභිබවා නිර්වාණ ධර්මය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කරන්න එයම පහසු මග වෙනවා.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ගොවියාට ගොවිකර්මය තුළින්, රජුට රාජ්‍ය පාලනය තුළින්, රන්කරුට රන්කම් තුළින්, තවත් විවිධ ශිල්පීන්ට ඒ ඒ ශිල්පය තුළින්ම දහම මතුකොට පෙන්වා දෙනවිට ඔවුන් එම ධර්මය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කළේ, ඕනෑම ක්‍ෂේත්‍රයක් තුළින් ධර්මය ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීමේ හැකියාව තියන නිසයි. එසේ නිවන් අවබෝධ කළාට පස්සේ ඔවුන් කවර මගකින් ධර්මාවබෝධය කළාද යන්න වැදගත් නෑහැ. මහේශාකාරව තුළින් සියළු කෙළෙස් ධර්ම හා සියළු කුශලාකුශල කර්ම අභිබවා සිටින සියළු දෙවි මිනිසුන්ගෙන් පිදුම් ලබනවා.

ඉල් පොහොය අපිට වැදගත් වන්නේ මෙහෙමයි

ප්‍රධාන වශයෙන් වෙසක් පොහෝ දින, පොසොන් පොහෝ දින හා ඇසළ පොහෝ දින බෞද්ධ ජනතාවගේ බෞද්ධ ප්‍රබෝධය ඇතිකරවන ඉතා වැදගත් දින කීපයක් ලෙස සැලකේ. නමුත් එවැනිම වැදගත් කමක් දරන තවත් දිනකි ඉල් මස පුරපසලොස්වක පොහෝ දිනය. 2011 වසරේ ඉල් පොහොය නොවැම්බර් මස 10 වන දිනට යෙදී ඇත. කරුණු කීපයක් අතින් මෙම පොහොය දින අපට ද විශේෂ වැදගත්කමක් උසුලයි. පොදුවේ ගත් කල බෞද්ධ ඉතිහාසයෙහි දක්වෙන පරිදි බුදු සමයට අදාළ සිදුවීම් රාශියක ඉල් පොහොය දිනයට සම්බන්ධවී තිබීම විශිෂ්ඨ කාරණයක් ලෙස සැලකිය හැකිය. එම සිදුවීම් මෙසේ පෙන්වා දිය හැක.

1. ප්‍රථම ධර්ම දූත මෙහෙවර
2. ජවිල දමනය
3. මෙමත්‍රී බෝධිසත්ත්වයන් වහන්සේ විවරණ ලැබීම
4. අගසව් සැරියුත් තෙරණුවෝ පිරිනිවන් පෑම
5. කඩින විවරය පූජා කළ හැකි අවසන් දිනය වීම ආදියයි.

මෙවන් පුන් පොහෝ දිනයක් අපට විශේෂයෙන් වැදගත් වන්නේ ඇයි දැයි සලකා බලමු.

අති පූජ්‍ය මහාචාර්ය රේරුකානේ වන්දනී මල මහානායක ස්ථවිරපාදයන් වහන්සේගේ සිල් සුවදිත් නැහැවුණු භොරණ පොකුණුවිට ශ්‍රී විනයාලංකාරාරාම විහාරස්ථ පුණ්‍ය භූමිය සෑම පුන් පොහෝ දිනකම නන් දෙසින් පැමිණෙන සැදැහැවතුන්ගෙන් පිරී ඉතිරි යාම සුලභ දසුනකි. එදිනට සිල් සමාදන්ව ගුණ දහම් පුරණ පිරිස දහස ඉක්මවයි. බුදු අසිරිය සිහිපත් කරවන සුදු පැහැයෙන් දිස්වෙන වෛත්‍ය රාජයන් වහන්සේන්, එය දෙපස බෝධි රාජයන් වහන්සේන්, බුද්ධ ප්‍රතිමා වහන්සේ තැන්පත් කළ බුද්ධ මන්දිරයන් විහාරස්ථානයට ඇතුළු වන සැනින් දර්ශනය වීමේ සැදැහැවතුන්ගේ සිත්සතන් ශ්‍රද්ධාවෙන් ප්‍රභෝධමත්ව දිනයේ කටයුතු අළුයම් සිට ආරම්භ කිරීමට පිටුවහලක් වී ඇතිබව නොකියාම බැරිය. පොහෝ දිනය පුරාම වැඩ සටහන් ගණනාවක් ක්‍රමානුකූලව සකස් කර ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් සැදැහැවතුන්ගේ දහම් ඇස විවර කර ගැනීමට නිවන් මග හෙළි පෙහෙලි කර ගැනීමට මෙම පුණ්‍ය භූමිය

මනා තෝතැන්නක් බව ඒ දෙස විමසිල්ලෙන් බලන්නෙකුට පසක් වේ. සෑම අවස්ථාවකදීම උතුම් බුද්ධ ගෞරවයෙන් හා ඉතා සංයමයකින් යුතුව කටයුතු කර මෙසේ උසස් තත්වයකට යොමු කරවීමේ ගෞරවය විහාරවාසී නායක ස්වාමිපාදයන් වහන්සේ ඇතුළු සියළුම හිඤ්ඤන් වහන්සේලාට හිමිවේ.

වසරේ පොහෝ දින දොළසේම නොකඩවා මෙසේ කුසල් දහම් වල යෙදෙන පිරිස බොහෝ වේ. සිල් සමාදන්ව සිටියදීම, සිල් සමාදන් වන අනෙක් පින්වතුන්ට දන්පැන් පිළිගැන්වීමට සිතැත්තෝ අවම වශයෙන් වසරකට වරක් හෝ දන්පැන් පූජා කර කුසල් දහම් වර්ධනය කර ගැනීමට උත්සාහ දරති. මෙසේ කුසලයේ අගය මනාව වටහා ගත් තවත් පිරිසක් වසරේ දින එකොළහක් සිලයෙහි පිහිටුවා ඉල්මස පොහොය දින සිල්වතුන්ට දන්පැන් පිළිගැන්වීමට ඉඩ ප්‍රස්ථාව සකසා ගැනීම ප්‍රඥ ගෝචර ක්‍රියාවක් ලෙස දක්විය හැක. ඒදින එම විහාරස්ථානයේ කඩින මහා පූජෝත්සවය පැවැත්වීම මෙහි විශේෂත්වයයි. කඩින මහා පින්කම් කිරීමේ ආනිසංස දෙස බලන විට මෙම ශ්‍රේෂ්ඨ දිනයේම මෙවන් පින්කම් කිරීමට ලැබීම මේ පිරිසේ පෙර පින් මතු වී තවත් පින් දහම් සිදුකර ගැනීමට අවස්ථාව සැකසී ඇති යයි හැගේ.

ඒදින දහවල සුපුරුදු පරිදි භාග්‍යවත් බුදුරජාණන් වහන්සේට දානයේ අග්‍ර වූ කොටස පූජා කර දෙවනුව මහා සංඝ රත්නයට ද කොටසක් පූජා කිරීම සිදු කරනු ලැබේ. ඉන් අනතුරුව සිල් සමාදන් වන සැදැහැවතුන්ට දානය පිරිනැමීම සිදු කෙරේ.

මෙම කටයුත්තේදී ප්‍රධාන වශයෙන් දායකත්වය ගෙන කටයුතු කරන පිරිසක් සිටින අතර හැකි අයුරින් හා නන් අයුරින් දායක වන පිරිසක් ද සිටින බව සඳහන් කළ යුතුමය. මෙසේ සංවිධානාත්මකව සකස් කර පූජා කරන දානය පින්කමට සමාන්තරව විවිධ වූ පින්කම් වල නිරත වී 2005 වසරේ සිට කඩින මහා පිංකම් වලට නොකඩවා සහභාගි වෙමින් පැමිණි ගමනේ සන්වන පියවර 2011 වසරේ ඉල් පොහොයට යෙදී ඇති බව සඳහන් කරන්නේ ඉතා සතුටිනි. දානය පින්කමට වියදම් කිරීමෙන් අනතුරුව රුපියල් පහලොස් දහසක සිට විසිදහසක පරාසය තුළ සාමාන්‍යයෙන් ඉතිරි වන මුදල යොදා කළ පින්දහම් නැවත නැවත සිහිකර සතුටු වීම් වස් පසුගිය සය වසර තුළ අමතරව සිදු කළ පුණ්‍යක්‍රියාවන් මෙසේ සනිටුහන් කෙරේ.

1. විහාරස්ථානයේ දාන ශාලාව පිටුපස බිත්තිය කපරාරු කර දීමට මුදල් පිරිනැමීම

2. 'දානය පාරමිතාවක් වීමට නම්' ධර්ම ග්‍රන්ථය උපාසක උපාසිකාවන් අතර ධර්ම දානයක් ලෙස බෙදා දීම
3. විහාරස්ථානයේ විශේෂ පින්කම් පවත්වන අවස්ථාවලදී සැරසීමට යොදා ගන්නා කොඩි අසුරා තැබීම සඳහා වානේ අල්මාරියක් පූජා කිරීම
4. විශාල පිරිසකට ධර්ම ශ්‍රවණය කිරීමට පහසු වන පරිදි බඟල් සකස් කිරීමට ආධාර කිරීම
5. චීවර මැසීම සඳහා සිංගර් මහන මැසීමක් පූජා කිරීම
6. දන් පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය විශාල ඇළුමිනියම් භාජන මිලදී ගැනීමට ආධාර කිරීම
7. විදුලි හිරමණයක් පූජා කිරීම
8. සඳවිමල සෙනසුනේ ඉදි කරන ලද විහාර මන්දිරයට ආධාර කිරීම
9. ස්වාමියා මිය යෑමෙන් අනතුරුව නිවසක් නොමැතිව සිටි දරු පවුලකට ආධාර කිරීම

2011 ඉල්මස 10 වැනි දින එනම් ඉල් පුර පසළොස්වක පොහෝ දින මෙම පින්කම් මාලාවේ සන්වන වසර ගෞරවයෙන් සැමරීම සඳහා තවත් ධර්ම දානය පින්කමක් සිදු කිරීමටද අදහස් කරමු. ශාස්ත්‍රපති පූජ්‍යපාද කුකුල්පතේ සුදස්සි ස්වාමීන් වහන්සේගේ ධර්ම දේශනයක් ඇසුරින් සකස් කරන ලද 'කර්මය අභිබවා යන මහේශාකාර්‍යබව' ධර්ම ග්‍රන්ථය මේදිනට සියළුම උපාසක උපාසිකාවන් අතරේ නොමිලේ බෙදා හැරේ.

මෙම සන් වසර මුළුල්ලේම කරන ලද ඉහත සඳහන් ආකාරයේ විවිධ කුසල කර්මයන් නැවත නැවත සිහිපත් කර කුසල ශක්තිය වඩා වර්ධනය කර ගනිමින් පහත් සිතින් යුතුව තව තවත් ගුණ ධර්ම වල යෙදෙමින් මේ අති භයානක සංසාරයෙන් එතෙරව නිවන පසක් කර ගැනීමට සහභාගී වූ සැමට මේ සියළු කුසල් හේතු නිශ්‍රය වේවා!

සෑම දෙනාටම තෙරුවන් සරණයි!

මෙයට
 ඉල්මස පුර පසළොස්වක පොහෝ දින සැදුහැවතුන්ට
 දහවල් දානය පිළිගන්වන පින්වත් පිරිස

ප්‍රණාහනුමෝදනාව

වෙදගම, පස්යාලේ පංදිංචිව සිට මීට වසර 19 කට පෙර අභාවප්‍රාප්ත වන්නට යෙදුන දයාබර පියාණන් වූ විශ්‍රාම ලත් විදුහල්පති ඩී. ජේ. පතිරත්න මැතිතුමාටත්, රම්මුතුගල, කඩවත පදිංචිව සිට මීට වසර 11 කට පෙර අභාවප්‍රාප්ත වන්නට යෙදුන දයාබර මෑණියන් වූ දෝන කරලයින් ලියනආරච්චි මැතිණියටත් අමා මහ නිවන් සුව ප්‍රාර්ථනා කිරීම

හා

සුඝ්‍රීවත්ව වෙසෙන දයාබර පියාණන් වූ බී. ඒ. පෙරේරා මැතිතුමාටත්, දයාබර මෑණියන් වූ එල්. එම්. සී. ශ්‍රියාවති පතිරත්න මෑණියන්ටත් නිදුක් නිරෝගී සුව හා දීර්ඝායුෂ ප්‍රාර්ථනා කිරීම

යන අරමුණු පෙරදැරි කරගෙන දූ දරු පිරිස විසින් මෙම ධර්ම ග්‍රන්ථය ධර්ම දානයක් ලෙස මුද්‍රණය කර බෙදා දෙන ලදී.

ඔබ සැමට තෙරුවන් සරණයි !

ලක්ෂමන් බාලසූරිය මැතිතුමා
සීතා පතිරත්න මැතිණිය
රම්මුතුගල,
කඩවත.

2011 ඉල් මස පොහෝ දිනදී ය.

**ඛනාතිර පළාත් සභාවේ
ඉංජිනේරු කාර්යාංශයෙන්
පිළිගෙන ධර්ම දානයකි.**

2011 ඉල් මස 03 දිනදී ය.